Roč. 9, č. 3 (33), 2006

بوستان

BÚSTÁN

Oficiální čtvrtletník Česko - íránské společnosti

I am Kourosh (Cyrus), King of the world, great king, mighty king, king of Babylon, king of the land of Sumer and Akkad, king of the four quarters, son of Camboujiyah (Cambyases), great king, king of Anshân, grandson of Kourosh (Cyrus), great king, king of Anshân, descendant of Chaish-Pesh (Teispes), great king, king of Anshân, progeny of an unending royal line, whose rule Bel and Nabu cherish, whose kingship they desire for their hearts, pleasure.

منشور کورش

When I well -disposed, entered Babylon, I set up a seat of domination in the royal palace amidst jubilation and rejoicing. Marduk the great god, caused the big-hearted inhabitations of Babylon to ..... me, I sought daily to worship him. At my deeds Marduk, the great lord, rejoiced and to me, Kourosh (Cyrus), the king who worshipped him, and to Kaboujiyah (Cambyases), my son, the offspring of (my) loins, and to all my troops he graciously gave his blessing, and in good sprit before him we glorified exceedingly his high divinity. All the kings who sat in throne rooms, throughout the four quarters, from the Upper to the Lower Sea, those who dwelt in ....., all the kings of the West Country, who dwelt in tents, brought me their heavy tribute and kissed my feet in Babylon. From ... to the cities of Ashur, Susa, Agade and Eshnuna, the cities of Zamban, Meurnu, Der as far as the region of the land of Gutium, the holy cities beyond the Tigris whose sanctuaries had been in ruins over a long period, the gods whose abode is in the midst of them, I returned to their places and housed them in lasting abodes.

Cyrus Charter of Human Rights Cylinder
First Charter of Human Rights
538 B.C.

I gathered together all their inhabitations and restored (to them) their dwellings. The gods of Sumer and Akkad whom Nabounids had, to the anger of the lord of the gods, brought into Babylon. I, at the bidding of Marduk, the great lord, made to dwell in peace in their habitations, delightful abodes.
May all the gods whom I have placed within their sanctuaries address a daily prayer in my favour before Bel and Nabu, that my days may be long, and may they say to Marduk my lord, "May Kourosh (Cyrus) the King, who reveres thee, and Kaboujiyah (Cambyases) his son ..." Now that I put the crown of kingdom of Iran, Babylon, and the nations of the four directions on the head with the help of (Ahura) Mazda, I announce that I will respect the traditions, customs and religions of the nations of my empire and never let any of my governors and subordinates look down on or insult them until I am alive. From now on, till (Ahura) Mazda grants me the kingdom favor, I will impose my monarchy on no nation. Each is free to accept it , and if any one of them rejects it , I never resolve on war to reign. Until I am the king of Iran, Babylon, and the nations of the four directions, I never let anyone oppress any others, and if it occurs , I will take his or her right back and penalize the oppressor.
And until I am the monarch, I will never let anyone take possession of movable and landed properties of the others by force or without compensation. Until I am alive, I prevent unpaid, forced labor. To day, I announce that everyone is free to choose a religion. People are free to live in all regions and take up a job provided that they never violate other's rights.
No one could be penalized for his or her relatives' faults. I prevent slavery and my governors and subordinates are obliged to prohibit exchanging men and women as slaves within their own ruling domains. Such a traditions should be exterminated the world over.
I implore to (Ahura) Mazda to make me succeed in fulfilling my obligations to the nations of Iran (Persia), Babylon, and the ones of the four directions.

Obsah

152 - V. Drozdová, *Vánoce 1945 ve vlaku.*
157 - *Perská hvězda (Allium christophii).*
158 - *Češi v Iranu*, Inž. H. K., Lanna B.P.
159 - *Brambořík perský.*
160 - K. Svoboda, *Jana Jesenského „Zoroaster“.*
163 - *Malá soutěž pro čtenáře Bústánu.*
164 - Mohammad Javad Kheradmand, *Návrat*. Z perštiny přeložil Zdeněk Tomáš
165 - *Víte že ...*
166 - Mohammad Javad Kheradmand*, Slunce za kupami mraků*. Z perštiny přeložila Stříbrná A.
166 - *Kýrova charta o lidských právech.*
168 - Z. Denk , *Papouškova vyprávění (IV)*.
171 - R. Mirchi, *Perská jména – (M až O)*.
174 - Pavel Kohout, *Válka ve třetím poschodí.*

فهرست

۱۵۲ - کریسمس ۱۹۴۵ در قطار
۱۵۷ - ستاره ایران
۱۵۸ مهندس ح- ک، لانا، چکی ها در ایران، تهران
۱۵۹ - سیکلمن ایرانی
۱٦۰ - ک- اسوبود، ایان یسنسکی "زرتشت"
۱٦۴ - بازگشت، محمدجوادخردمند، برگردان ایزدنک تماش
۱٦۵ - میدانیدکه .....
۱٦٦ - خورشید پشت کپه ابر، محمدجوادخردمند، برگردان
۱٦٦ - منشور کورش
۱٦۸ - چهل طوطی، ایزدنکو دنک
۱۷۱ - نامهای ایرانی، ر. میرچی
۱۷۴ - جنگ در طبقه سوم، پاول کوهوت

Obal: Kýros Veliký, perský král od 558 do 529 př.n.l.

Redakce Bústánu upozorňuje autory článků, že v roce 2006 získal „Bústán“ mezinárodní kód ISSN, který mohou použít při prezentaci referencí své vytištěné práce.

Vánoce 1945 ve vlaku

کریسمس ۱۹۴۵ در قطار

V. Drozdová ***Tento článek napsala autorka pro Bústán***

Abych mohla psát o svých vánocích v roce 1945, musím nejprve ve zkratce osvětlit situaci, z níž pak vyplynuly ony zvláštní vánoce.

Skončila válka. Byl rok 1945 a my jsme byli v Persii stejně jako několik desítek českých rodin techniků, kteří přes válku v Persii pracovali pro československé firmy. Postupně jsme se dozvídali o svých příbuzných – zasloužil se o to Červený kříž, který se snažil pomáhat rodinám, aby se zkontaktovaly aspoň písemně, když už se nemohly okamžitě přímo sejít. Tak se moje matka dozvěděla, že její rodiče přežili – ovšem oni se naopak dozvěděli, že jejich nejstarší dcera během války v Persii ovdověla a že jí zemřel i malý syn. Zůstala sama se mnou, v roce 1945 desetiletou.
Velice jsme se všichni těšili domů. Ale museli jsme čekat, až bude možnost odjet. Běžná doprava, která fungovala před válkou, byla rozvrácená, takže se čekalo, až různé orgány vyjednají repatriaci Čechů z Persie. Mělo nás být asi třista. Neustále chodily českou kolonií fámy, že jednání už jsou skončená, že už tu za čtrnáct dní, tu do měsíce či do týdne pojedeme. Jenže se dlouho nic nedělo. Dokonce to došlo tak daleko, že se v září opět otevřela česká škola a opět začalo vyučování, ačkoli před prázdninami byli všichni přesvědčeni, že během prázdnin už budeme na cestě a česká škola se definitivně uzavře. Nastala proto veliká úleva, když opravdu došlo k sestavení repatriantů a když jsme 3.prosince 1945 odjeli vlakem severním směrem do perského přístavu Bander Šáh na břehu Kaspického jezera. Tam jsme se nalodili na parník a v sovětském Baku jsme byli přeloženi do zvláštního vlaku, sestaveného pouze pro nás. Již si nepamatuji, kolik měl vagónů, ale vím, že na konci vlaku bylo sedm vagónů plně naložených našimi zavazadly, že bylo pět tzv. sanitních vagonů, které byly určeny pro matky s malými dětmi a pro staré lidi. Ostatní byli ubytováni v tzv. těpluškách jen s příručními zavazadly. Starší lidé si jistě vzpomenou, co to bylo: nákladní vagóny – dobytčáky s posuvnými vraty a čtyřmi malými zamřížovanými okénky – naštěstí zasklenými. Proti vratům byla postavena kamna s odtahovou rourou, která procházela střechou. Po kratších stranách vagónu byly dvě patrové palandy, každá pro šest lidí, celkem tu tedy bylo ubytováno 24 lidí. Na palandě, kde jsem byla ubytovaná se svou matkou, ještě ležela paní s téměř dospělou dcerou a druhou o rok mladší než já. Pak tam ještě spal jeden svobodný mladý muž. Na ostatních palandách spaly manželské páry, já a ta druhá dívky jsme byly jediné děti v tomto vagónu.
Hygiena se dodržovala způsobem, který si dnes málokdo dovede představit. Na záchod se chodilo pouze, když vlak náhodou zastavil. To se ustanovil zvyk, že ženy šly na jednu stranu tratě a muži na druhou. O nějakém záchodu, třeba jen budce, se dalo jen snít. (Skutečný záchod jsme naposledy zažili na nádraží v Baku a další byl po třech týdnech jízdy na československém území u Čopu). Pokud byl někdo po této stránce v tísni během jízdy, pak se poodsunula vrata vagónu, dva silní muži dotyčnou osobu chytili za ruce – ať to byl muž, žena či dítě – a ona konala svou potřebu s vystrčeným pozadím z jedoucího vlaku.

Mytí se dělo tak, že se do plechového umyvadla, jež se nějakým zázrakem ve vagónu objevilo, nabral sníh, rozpustil se na kamnech a mohlo se mýt. Soukromí veškeré žádné. Sněhu bylo sice dost, protože byl v Rusku prosinec, ale mohl se nabrat zase jen v době, kdy vlak stál. Topivo do kamen se získávalo tak, že na zastávkách muži vyráželi do terénu a opatřovali dřevo či uhlí, jak se dalo. Třeba i kradli. Jídlo bylo zabezpečeno z vojenské kuchyně, která s námi jela zároveň s vojenským doprovodem sovětské jednotky. Na zastávkách jsme do plecháčů dostávali nějakou stravu,

která v rámci poválečných možností byla slušná. Pokud se vědělo, že se nebude dlouho stavět, dostali jsme tzv. UNRRA-balíčky. V každém balíčku byla jednodenní dávka stravy pro jednu osobu: suchary (místo chleba), konzervička taveného sýra, luncheon meat, kostička sušeného mléka, kostička lisované kávy, balíček sladkých oplatků a čtyři cigarety zn. Camel. Balíčky byly původně sestavovány pro vojáky americké armády a UNRRA je z vojenských zásob dostala pro hladovějící Evropu.

Cigarety CAMEL určené pro vojáky

Takto jsme cestovali po válkou rozbitém sovětském území jako zvláštní vlak bez jízdního řádu. Jelo se tehdy, když byly koleje volné. Někdy se dlouho stálo, někdy se jelo celý den bez zastávek. Byl prosinec roku 1945. V prosinci pak bývá zvykem slavit vánoce.

Dospělí v našem vagónu se rozhodli, že pro ty dvě děti, které s nimi ten zvláštní dočasný pojízdný domov sdílejí, uspořádají Štědrý den jak jen nejlíp budou moci. Proto muži na jedné ze zastávek sehnali velikou smrkovou větev. Tu připevnili na stěnu vagónu a ženy se ponořily do příručních zavazadel, odkud vykouzlily různé barevné papírky či hadříky, ze kterých nadělaly barevné řetězy a hvězdičky. Svíčky jsme měli, protože těmi se stejně vždy večer ve vagónu svítilo – na nějaké elektrické osvětlení nebylo ani pomyšlení.

Naše matky pro nás dvě dokonce měly i dáreček – jak byly předvídavé!!! Každá jsme dostala papírovou panenku s papírovými šatičkami, které se mohly dokonce měnit!! Byly to krásné panenky, protože to byly dospělé dámy, které ve svém šatníku měly dokonce plesovou róbu a kabát s kožešinou a na hlavu kloboučky. Prostě nádhera pro dvě desetileté holčičky. Protože ten den jsme stavěli na nějaké stanici, uvařila nám vojenská kuchyně pro ten večer hotovou hostinu: dostali jsme dobře omaštěnou prosnou kaši a po ruském zvyku „seljodku“ – slanečka. Slaneček obvykle býval jako podklad pod sklenici vodky, ale to se nepamatuji, jestli dospělí vodku skutečně dostali. Možná ano. My děti jsme dostaly čaj. Mužům se též podařilo opatřit uhlí do našich kamen, takže bylo hezky teplo. Zpívali jsme koledy a přáli si být v Československu.

Jenže jsme měli před sebou ještě přes týden cesty. My dvě malé jsme měly zábavu s našimi novými panenkami (měla jsem ji dlouho do dospělosti, až jsem ji posléze dala svým dcerám, když dorostly věku, že si s takovou panenkou mohly hrát). Dospělí naopak byli spíše nervózní, protože při projíždění Karpatami se nesly hlášky, že by vlak mohl být přepaden benderovci. Náš vojenský doprovod byl skutečně ve střehu a jednu noc byla slyšet střelba. Pak zase šla hláška, že nás Rusové nepustí přes hranici, pokud ji nepřekročíme nejpozději o silvestrovské půlnoci. Jestli to byla pravda, jsme se nedozvěděli, ale faktem bylo, že na Silvestra odpoledne jsme přejeli naši hranici a strážní službu vlaku převzali vojáci československé armády. Bylo to v Čierné při Čope, kde nás přestěhovali z „širokorozchodné“ do vlaku našich drah. Takže jsme dále jeli v centrálně vytápěném vlaku s vagóny s opravdovými sedadly a s okny, kterými jsme se mohli dívat na cestu. Nezapomenu na pohled na Tatry, podle kterých jsme jeli ve dne a tak jsme je viděli v celé zimní kráse.

Do Prahy jsme dojeli na Wilsonovo nádraží v prvních nočních hodinách 3.ledna 1946.

Tuto cestu jsem popsala já, tehdy desetiletá Věrka, podle svých vzpomínek. Ale existuje zápis mé matky v mém „deníčku“, který vedla od mého narození do mých 14ti let, kdy jsem šla „z domu“. Z tohoto deníčku je následující popis naší cesty z Teheránu:

Září 1945. Je konec srpna a začátkem léta ohlašovaná repatriace se neuskutečňuje *(poznámka: repatriace je organizována po linii Mezinárodního červeného kříže zvláštním vlakem přes válkou zničené Rusko, s vojenským doprovodem sovětských vojáků – částečně pro naši ochranu, částečně, abychom ve vlaku zůstali a nerozutekli se)*. Musíme přece jen začít nový školní rok v Teheránu. Oddálili jsme jeho začátek o 14 dní v naději, že snad přece jen bude ohlášen odjezd domů. Zbytečně. 15.září začínáme vyučování. Dětí je hodně, těžko je umisťujeme, ale všechno pokládáme za provizorní, vždyť všichni tak toužebně očekáváme odjezd.

Začíná říjen, naše netrpělivost vzrůstá. Konečně! Koncem října ohlášeno: připravte se k cestě domů.

Obstarejte si potvrzení, že máte zaplaceny daně, obstarejte si výjezdní vízum, vyclete svoje velká zavazadla, připravte se – připravte se k 10.listopadu. Konečně!
Nastává shon, ruch. Je nutno uspořádat všechno ve škole, k 1.listopadu se zavírá škola pro repatrianty. Vyučovat zůstává jen pan učitel. Doma balíme, kupujeme, rozprodáváme zařízení (*poznámka: pamatuji se, že perský obchodník od nás odkoupil všechen nábytek. Ale souhlasil, že si můžeme ponechat postele, stůl a pár židlí do dne, kdy opravdu odjedeme. V den skutečného odjezdu pak tento nábytek odváží. V bytě se chodí kolem různých okovaných a popsaných beden, které má matka nechala pro transport speciálně vyrobit. Tyto bedny jsou jako zavazadla, ke kterým nebude po dobu transportu přístup. Vůbec nevíme, do čeho se v poválečném Československu vracíme. Matka má připraveny různé nekazící se potraviny – např. rýži, čaj, látky na šití včetně nití. Jako spoluzavazadla zakoupila dva obrovské kožené kufry, každý za 500 rijálů, kde máme oblečení. Dále jako spoluzavazadla jsou dva lodní pytle, kde jsou přikrývky. Pro mne je malý kufříček, kam si smím dát své hračky a knížky na cestu. Mám tam medvídka Míšu a nějaké stolní hry. Očekává se dlouhá cesta, takže i já se podle svých dětských představ vybavuji „potřebným". Na cestu mi matka nechala speciálně ušít kalhoty (!!! pro dívku – to se tehdy nedělalo!!!) a kožené holínky s kožešinou uvnitř. Měly jsme i kožešinové rukavice a kožešinové vesty – matka věděla, že jedeme do zimy).* Obstaráno potvrzení o daních, vízum. Konečně vycleno, rozprodáno. Je 10.listopadu – nejede se.
Odjezd se odkládá, jednou pro počasí, podruhé, že ještě nepřijel sovětský důstojník, pak ještě není připravena loď – a stále se odkládá. Vzrůstá netrpělivost, mizí naděje na brzký odjezd. Vznikají otázky: Snad ne až na jaře?
3.prosince 1945 – pondělí: Dopoledne o půl jedenácté roznáší se mezi kolonií: do 14.hodin všechno připravit, večer se vyjíždí. Velká zavazadla se už začala naštěstí svážet o několik dní dříve bez určení data odjezdu, a teď narychlo dobalit, zlikvidovat byt.
To byl hon! Naštěstí přišla Líza, ta věrná duše *(poznámka: Líza byla Arménka, kterou jsme měli jako služku v Tabrízu. Po našem odjezdu z Tabrízu do Teheránu v roce 1943 se též přestěhovala do Teheránu k příbuzným – snad za dcerou – a přišla se na nás podívat. Tehdy už má matka jako samoživitelka neměla peníze na služku, takže u nás místo nedostala, ale přátelsky nás občas stejně navštěvovala. Má matka se s ní domlouvala rusky)*. Asta s Věrkou šly na oběd ke Steinerovům. Mně paní Steinerová přinesla obložený chléb, abych aspoň něco snědla. Do dvou sice ne, ale do tří jsme byly hotovy a jely jsme na nádraží *(poznámka: stejným způsobem balila i naše česká domácí s dcerami Astou a Helenou v domě, kde jsme bydlely společně)*. Přijelo nákladní auto, naložilo naše „příruční" kufry, které jeden člověk neunesl, já jsem vzala obě děti *(poznámka:svou Věrku a domácích Astu)*. Rance s jídlem zůstaly u nás ve voze, velké kufry šly do nákladních vozů, kde také seděla část mužů. Do osmi hodin trvalo svážení a ukládání do vozů. 3.prosince 1945 o 20. hodině jsme se definitivně rozloučili s Teheránem s nadějí, že za čtrnáct dní budeme doma. Konečně jsme se tedy hnuli. Co všechno zůstalo za námi! Kolik hezkých chvil, kolik těžkých, bolestných dní!
A teď domů! „Jediná věrná je cesta domů!" První zklamání. Lokomotiva je porouchaná, nastává zdržení, zpoždění. Aspoň že je pěkné počasí. V Kaduku musí lokomotivu opravit a tak po šestnáctihodinovém zpoždění odjíždíme o 21.30 do Bender-Šáhu. Znovu tedy spát zkroucené ve vlaku, vlak je totiž přeplněn. Matkám s malými dětmi zatopili v čekárně, tam jsme si vystlaly na lavice přikrývky a vyspaly se tam. Ráno jdeme na nákup a obhlídku do Bender-Šáhu, myjeme se u pumpy, jíme ze zásob. Kupujeme pomeranče, poslední pomeranče. V očekávání se vyhříváme na sluníčku a zklamáni se večer znovu ukládáme k spánku do vlaku.
6.prosince. Mikuláše. Od rána čekáme na odjezd, ale teprve v 16 hodin se hneme k přístavu, kam za tmy dojíždíme. Nové zklamání. Kde je ta největší kaspická loď, kde je ten nejmodernější „těplochod"? Tenhle malý parníček, tam se máme naložit my i zavazadla? Kam? Jen matky s malými dětmi do kajut, ostatní všechno do podpalubí, do prostoru pro náklad. Jak si tam dostanete kufry? Vaše věc. Po provaze, pomozme si nahoře i dole, přiložit ruce k dílu, všechno jedno, žena či muž. Muži musí ještě skládat velká zavazadla. Pěkně jsme si vystlali na velké kufry, místa sice bylo málo *(poznámka: mezi žebry konstrukce lodi po obou stranách prostoru, půl běžného metru na člověka, takže naskládáni jako sardinky s uličkou uprostřed)*, ale krásně jsme se aspoň natáhli. Po půlnoci vyjíždíme. Persie je už za námi.
7.prosince – pátek. Rozdělují se příděly konzerv, chléb *(poznámka: strava byla zajišťována rovněž v režii Mezinárodního červeného kříže. Ve vlaku s námi jela vojenská polní kuchyň, kde se vařilo vždy, když se stálo. Když se nemohla rozdávat vařená strava, byly rozdávány vojenské potravinové*

balíčky UNRRA). Ukazují se některé konzervy prožrané červy. Upravujeme a zdokonalujeme si spaní, bude další noc na lodi. Odpoledne se zvedá vítr, nahoře se dějí přípravy, očekává se bouře. Kde budou spát muži? Na palubě to nepůjde. Musí se namačkat do chodbiček, dolů, zkrátka všude, kde je jen trochu volného místečka. V noci začíná houpání, přibývají mořské nemoci. Bouře však není silná.

8. prosince – sobota. Ke 12 hodině přijíždíme do Baku. Zase pevná země. Snad už to teď bude lepší? Kdo nám odnosí zavazadla? Nikdo? Všechno zase sami. Svépomoc. Vzájemná pomoc. Všechno z lodi až na vozíky a po vozících až do celnice. Už je chladno. Nové zklamání! Prohlídka kufrů, proč? Jsme transit. Nastává otevírání, prohlížení. Musíme se při tom najíst. Děti začínají mrznout. Stále na jednom místě. Už je večer, začíná se rozdělovat na odjezd do vlaku. Jen část vlaku jsou sanitní vozy, ostatní těplušky. Kdo kam? Podle čeho se určuje? Záhada. Mnoho rozčilování, mnoho rozporů a sporů. Jeďte si jak a kam chcete. Konečně naloženo na auto, nákladní, otevřené. Je silný vítr, sype se zmrzlý sníh. Děti jsou ospalé, zkřehlé. Je jedenáct hodin v noci. Přijíždíme na nádraží. Naprostá tma. Svítíme jen baterkou. Před námi sanitní vozy. Děti čekají u kufrů *(poznámka: pořád se mluví o Věrce a Astě),* procházíme vozy. Obsazeno, plno. Kam teď? Kde je velení? Všude tma, nikdo venku. Hledáme na vlastní pěst. Poslední těpluška na konci vlaku prázdná. Půjdeme tam. Ale jak zavazadla, tu dálku (vlak má 38 vagónů, spočítaly jsme na druhý den), tma, na cestě jakási jáma ohromná, bláto, cesta nemožná. Přijíždí nové nákladní auto, někteří naši lidé a šofér za cigarety tam dopraví naše kufry. Kde jsou děti? Zmrzlé, uplakané, roztřesené vzal někdo do saniťáku *(poznámka: dodnes si pamatuji, jak mne bolely zmrzlé prsty u rukou a jak jsem tou bolestí brečela – já, která jsem nikdy nebyla ubrečená. Bylo to dost hrozné).* Jedeme tedy do těplušky. Jakž takž jsme se uklidili, vyspali za zbytečných hovorů a řečí.

9. prosince – neděle. Ráno prohlížíme, kde jsme. Poslední těpluška, konec vlaku. Hledáme si nový „byt". Konečně nalezen, bude nás tam 17 lidí, my budeme spát dole *(poznámka: těpluška byl dobytčí vagon se šoupacími dveřmi, po obou kratších stranách byly průběžné palandy, tj. prkna bez slamníků – ty jsme si museli vystlat nějak sami – uprostřed byla kamna s komínem na tuhé palivo. Jinak nic. Naštěstí okénka pod stropem byla zasklená. Nakonec jsme spaly na horní palandě).* Nové tahání kufrů, ale definitivní ukládání na celou cestu Ruskem. Den končí a je jen vyhlídka na zítřejší prohlídku velkých zavazadel na celnici.

10. prosince – pondělí. Od rána jsme na celnici. Děti zůstaly s Helenou ve vlaku. Na celnici každá bedna jinde, musí se shánět dohromady. Všechno otvírat, všechno ukázat, knihy vyndat. Všude špína, prach, hlad, chladno. Nákladní auta odvážejí zavazadla na nádraží. Peníze nemáme. Nabízíme nosičům (jsou asi jen čtyři na celém nádraží) kus uzeného masa. Ale je už tma, není dostatek vozů pro bedny. Zítra tedy nanovo. Na nádraží hlídky u beden.

11. prosince – úterý. Je sice chladno, vítr, ale jdeme do města. Zboží žádné. Plno invalidů. Děti zůstanou „doma", my se jdeme do lázní vykoupat. Poslední koupání na cestu. Ale v nejlepším přestane téci voda, teprve asi po půl hodině teče znova. Vracíme se už večer. Dostali jsme matrace.

12. prosince – středa. Dostáváme chleba a cukr. Dnes odjedeme. Dostáváme i peníze. Ale místo ranního odjezdu vyjíždíme v 16 hodin. Žádné znamení, nic. Vlak se rozjíždí, Věrka je venku. Honem ji pan Gajda tahá nahoru *(poznámka: v těpluškách nebyly záchody. Používal se tedy nádražní záchod. Jaký byl, o tom píšu jinde. Ale v tomto momentě musím popsat, že jsem byla na záchodě, a když jsem se vracela k vagónu, viděla jsem, že se vlak rozjíždí. Zděšeně utíkám k otevřeným vratům těplušky, tam se za mnou natahují dva muži z vagónu a už za jízdy mne vytahují nahoru. Jak já jsem si oddechla!!!)*. Jedeme? Nejedeme? Přece jedeme! Konečně! Ale jak teď budeme chodit na záchod, jak se budeme mýt?

13. prosince – čtvrtek. Původní radost z jízdy se mění v rozmrzení. Víc stojíme než jedeme a to ještě jedeme rychlostí nákladního vlaku. Učíme se chodit ke kuchyni s vědry pro jídlo, rozdělovat jídlo a funkce. Dojeli jsme do Darbandu.

14. prosince – pátek. Pohnutý den. V poledne jsme v Machačkale. Deputace jde ke kapitánovi Kuchynkovi pro konzervy, teplé jídlo se rozdává velmi pozdě. Je tam velký spor, křik, nadávky oboustranné. V poledne fasujeme oběd a v tom se rozjíždí vlak. Naskakujeme na schůdky všude, kde se dá. Velké vzrušení a rozčilení, proč se nedává znamení k odjezdu, proč není čas na nabrání jídla? Už je chladno. Ale aspoň v noci jedeme téměř bez zastávky.

15. prosince – sobota. Podle odhadu jsme ujeli asi 800 km. Myjeme vědra, není voda, pomáháme si sněhem. Je zima. Dojeli jsme do Minerálních Vod (Miněralnyje Vody).

16. prosince – neděle. Topí se celou noc, všude je plno sněhu. Je veliká zima. Od Rostova jsme asi 300 km. Dostáváme příděly na pět dní.
17. prosince – pondělí. V naší těplušce není organizace. Nikomu se nechce pro topivo. Nemůžeme topit. Je zoufalá zima. Jsme všichni zalezlí pod dekami.
18. prosince – úterý. Mrazy asi –30°C. Jdeme ke Kuchynkovi, že nemůžeme být s dětmi v těplušce, netopí se, nikdo nepracuje. Přichází kapitán Rosenberg, že nás třeba přestěhuje někam do saniťáku.
19. prosince – středa. Jsme v Rostově. Konečně nanosili topivo, topí se. Už je u nás lépe. Věrka sklouzla ze žebříčku, natloukla si důkladně holenní kost. V noci vozy hází. Bojíme se, že se převrhnou kamna.
20. prosince – čtvrtek. Náš vagón potřebuje opravit brzdy. Vlak stojí, opravuje se. Je krásný mrazivý slunečný den. Věrka se klouže. Konečně opraveno, jedeme dál.
21. prosince – pátek. Dojeli jsme do Dněpropetrovska. Byla obleva, je náledí. Na cestě pro vodu jsem sklouzla, upadla na obličej, natloukla si zuby a nos, omdlela. Ukradli mi rukavice. Dlouho stojíme. Kolem nádraží rozbito. Ruské děti žebrají chléb. Přejíždíme dlouhý provizorní most, silné náhlé brzdění.
22. prosince – sobota. Znamenka. Otepluje se, obleva, bláto. Desátý vagón se musí přestěhovat. Čekáme. Ležím – srdce.
23. prosince – neděle. Pěkný den. Dojeli jsme do Balty. Široký prostor na nádraží, všude pole. Teplo. Lokomotiva nám ujela. Nevíme, kdy přijede nová. Bloumáme po nádraží. Konečně v 16 jedeme. Vlak hází, všechno létá, brzdí se silně, kamna málem letí. Hlídá se.
24. prosince – pondělí – Štědrý den. Bělce, odjíždíme v 10 hodin, vjíždíme do kopců, jedeme velmi pomalu, krokem. Dostáváme zvláštní „vánoční“ příděly pro děti. V 18 hodin máme večeři, dříve a o něco lepší, protože máme svátky. Kdosi nám přinesl smrkovou větvičku, pan Gajda ji upevnil na stěnu vagónu a všichni ji vyzdobujeme. Každý dal něco, barevné bonbonky, barevné papírky ze sardinek, pomeranč, jablko, citron, svíčku. Stříháme, vážeme na nitky, Gajda věší. Po večeři rozsvěcíme, zpíváme koledy, ale každý pak hned zalézá do svého pelíšku a přemítá. V devět hodin již spíme. Jedeme celou noc, ale hodně stoupáme.
25. prosince – úterý. Lužany, dostáváme znovu příděly, musí se zesílit hlídky, ve vozech musíme mít také hlídky, jedeme do lesů, hrozí přepadení.
26. prosince – středa. Jasina, Rachovo, téměř u nás. Lesy! Vesnice vybité, rozbité, všude pusto, jen vojenské hlídky. Berlebaš, počítají nás Rusové, prohlížejí vagóny, musíme se seřadit do pozoru do čtyřstupů. Nikam nesmíme, nic nesmíme koupit, s nikým promluvit.
27. prosince – čtvrtek. Marmarošská Sihoť. Jsme tam už od rána od 6 hodin. Bezedné bláto. Nejdříve stojíme daleko za městem u řeky. Konečně na nádraží mezi vlaky. Jdeme do města. Všechno se kupuje za tisíce.
28. prosince – pátek. Jdeme na trh, vyměňujeme, nakupujeme. Město rozbité, civilní domy obsazené vojáky. Odpoledne ve městě s dětmi.
29. prosince – sobota. Znova na trh. Odpoledne se stěhujeme tím bezedným blátem do nových těplušek, které jsme si museli předtím sami vyčistit. Jeli tam nemocní. Ale to bláto!
30. prosince – neděle. Tedy už čtvrtý den tady. Bylo i překládání zavazadel. Ale přece ke 12 hodině vyjíždíme.
31. prosince – pondělí. Berehovo v 8 hodin, Baťovo. Odpoledne Čop. Zpráva, že nás už očekávají naši důstojníci, náš vlak. Ale z Čopu ne a ne se hnout. Co se děje, proč? Konečně, večer vyjíždíme, je Silvestr. Přijel nám naproti i štábní kapitán Roškot. Po půlnoci jsme konečně na našem území, doma.
1. ledna 1946 – úterý. Ještě jedno stěhování v Králově Chlumci. Do našeho repatriačního vlaku. Ale už to půjde krásně. Velmi dobrý oběd, uvítání a vyjíždíme na poslední úsek. Ani nevíme, že jedeme, vlak je krásný, máme i okna, vidíme ven, máme teplo, máme v sousedním voze záchod a blížíme se ku Praze.
2. ledna – středa. Jedeme s většími zastávkami, odpoledne se vleče, jsme netrpěliví, všechno je již sbaleno, jen Věrka leží, my poposedáváme, díváme se do tmy. Praha, blíží se Praha! Večer po 20 hodině dojíždíme do Pardubic. Vítá nás Líba Kostelecká. Frída nepřišla. Čekali nás tu od 4 hodin. *(poznámka: Líba je matčina přítelkyně z mládí, Frída je švagrová).*

3. ledna – čtvrtek. Po půlnoci, v 1 hodinu přijíždíme do Prahy! Wilsonovo nádraží, všude světla, všude čisto. Plno čekajících, kdo čeká nás? Věrka je mrzutá, rozespalá. Konečně Zorka! Jak se dostaneme domů? Bez starostí – Zorka všechno zařídí. A skutečně. Zavazadla dala do šatny, taxi našla a jedeme namačkány, ale jedeme na Spořilov. Bábina i děda se probudili, pomohli nám všechno domů, Zorka nám udělala koupel, jsme v čistém, jsme doma!

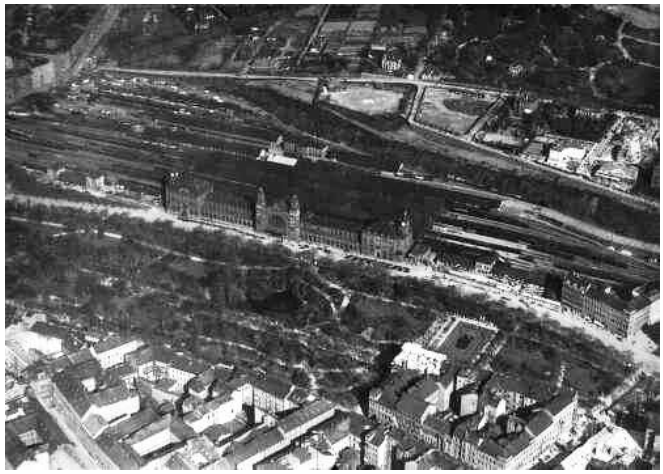

UNRRA United Nations Relief and Rehabilitation Association

Sdružení spojených národů pro pomoc a obnovu

9. listopadu 1943 založili spojenci (včetně SSSR) ve Washingtonu tuto organizaci, jejímž cílem bylo poskytnout pomoc uprchlíkům a dále pomoci státům, poškozeným ve válce, formou dodávek potravin, léčiv, oděvů, spotřebního zboží, strojů a dopravních prostředků.
V letech 1944 - 1945 poskytovala UNRRA nouzovou pomoc tisícům uprchlíků a přesídlených osob v oblastech, nacházejících se pod kontrolou spojenců, třebaže SSSR nedovolil organizaci působit ve své zóně. V polovině roku 1945 pracovalo v terénu více než 300 týmů UNRRA. Po konci války se organizace soustředila na repatriaci.

Perská hvězda ستاره ایران

Allium christophii TRAUTV(*Česnek*).
Česnek christophův

*B*ěžné pojmenování této květiny jako hvězda se vztahuje dozajista k jejímu vzhledu. Její květ je velmi rozměrný, dosahující v průměru plných 25-30cm, tj. rozměru fotbalového míče. Vytváří stovky drobných kovově modře purpurových kvítků ve tvaru hvězdiček. Tyto květiny jsou velkolepé. Pokud potřebuje vaše zahrada v časném létě solitérní bod, nebo se chcete potěšit a zastavit se v každodenním shonu, zasaďte si jich 2 tucty. A když vás přestanou bavit a nebudete je chtít dále pěstovat, jsou tyto květy nádherné i usušené a vydrží v nezměněné podobě po několik let. Perská hvězda je předchůdkyní proslulé okrasné cibule („Globe Master“) a lépe se hodí do zahrad s teplým klimatem. Je také mnohem levnější, takže si ji můžete dovolit pěstovat ve velkém.

Sušené květy jsou velice nápadným prostorovým elementem jak v zahradě, tak i ve vysoké váze.

Češi v Iranu

چکی‌ها در ایران

Inž. H. K., Lanna B. P. 44. Teherán

مهندس ح- ک، لانا، تهران

Tento článek byl po 50ti letech přeložen do angličtiny a byl otisknut v anglickém vydání časopisu Přítomnost v roce 2005

Letos početná skupina českých lidí odešla za prací do Iranu. Zároveň se projevil o jejich osudy zájem v českém tisku, který posléze na sebe vzal formu »dopisů našich krajanů z Iranu«. Bohužel, tisk přejímá obsah i formu takových dopisů bez kontroly. Celkem jsou to nezávažné věci, podané však způsobem, mírně řečeno ne lichotivým pro postiženou zemi. Neznalost poměrů a krátký dohled takových pisatelů vytvoří falešný obraz, nadto ještě skreslený notnou dávkou romantismu. Ale druhá stránka takových dopisů je vážnější: je to, i když neúmyslné, podkopávání našeho obchodního podnikání v této části světa. Iran je země, která mílovými kroky dohání západ. Není to dávno, kdy nynější vládce Iranu vydupal ze ztrouchnivělého zastaralého řádu nové jiskry pokroku a civilisace. Vydupal nové formy života, novou generaci vymaněnou z reakčního silného vlivu náboženství; vzbudil vlastenectví, dal lidu školy, dal mu inteligenci vychovanou na nejlepších evropských vysokých školách. Zřídil vysoké školy. Zaváděl nové a nové reformy, které přibližují tuto zemi stále více západu. Je to výkon, který nemá hned tak příkladu.

Vybudoval průmysl a armádu, kterou moderně vyzbrojil. Zavedl v zemi bezpečnost, vystavěl množství moderních továren, zlepšil zemědělství, vytvořil síť automobilových spojů, překonávajících rozsáhlé pouště. Zbořil staré město křivých uliček a nemocí a vystavěl nový Teheran s širokými asfaltovými třídami. Jeho snem je vytvořit ze svého sídelního města Paříž orientu. Vytvořil vyhovující státní aparát: ministerstva, poštu, policii. Vymanil zemi z cizích politických vlivů; dnes Iran tvoří významné závaží na politických vahách v blízkém orientu. A jako jednu ze svých hlavních ideí vystavěl první iranskou železnici od Kaspického až k Perskému moři. Dílo technicky velmi nesnadné: dnes na této trati již projíždějí vlaky.

Je přirozeným výsledkem těchto rozsáhlých změn, že vzniklo značné a citlivé sebevědomí omlazeného národa. Reakce na všechny nepříznivé poznámky ve světovém tisku jsou velmi prudké a mívají za následek různé sankce a i diplomatické zákroky. Není to dávno, kdy urážlivá poznámka ve francouzském tisku vynesla Francii velmi nepříjemný diplomatický konflikt. Tolik k osvětlení. Tolik k osvětlení vnitřních poměrů této země.

Účast Čechů při výstavbě nového Iranu byla význačná. Výsledkem těžké a dlouhé práce je dobrý zvuk českého jména a dnes jsou Češi vlivným technickým činitelem. Události v Evropě samozřejmě promítly se i do Iranu. Ale české firmy zachovaly si dosud své konkurenční schopnosti. Ale je třeba jim pomáhat i doma. Je třeba vyvarovat se všech neprozřetelností, které by jim mohly podrážet nohy. Je to až pozoruhodné, s jakou nedomyšleností přetiskují naše noviny nekontrolované dopisy. Kdyba na těchto článcích nebyli podepsáni čeští lidé, zdálo by se, že pocházejí z centrály nepřátelské propagandy s cílem podkopat naše postavení v cizině.

Zde, v Iranu, sleduji pozorně cizí tisk. Každá poznámka je kvitována s větším či menším zájmem. Je jistě snadné představit si účinky takové reportáže, kterou na příklad nedávno otiskl přední pražský list. Jaké asi k nám pociťovali sympatie iranští úředníci, když se dověděli, že jejich slavná železnice, k jejímuž ukončení, byly před nedávnem vyměňovány blahopřejné telegramy mezi Iranem a velkými evropskými státy, má » . . . značné nedostatky . . . , že . . . správkárny jsou také nedostatečně vybaveny . . . , že . . . domorodí průvodčí rádi v noci ve službě spí . . . «; korunou je pak věta, že » . . . na zdejší zámečníky Peršany nelze spoléhat «. Takhle se hosté nechovají, i když snad vidí nějaké nedostatky.

Ale dojmy pana strojvůdce X se otisknou v nápadné úpravě v předním listě a výsledky pak budou podle toho. Třebaže jde o moderní železnici, již z podtitulku se neinformovaný čtenář dovídá o sensacích: »Trať v divokých končinách – Obývací domky z bláta – Jezdí se bez jízdního řádu.« Není snad ani třeba podotýkat, že pan X není nucen bydlit v blátěných chatrčích, aspon ne takových, jaké si u nás doma pod tím názvem představujeme. Takovým způsobem se to tedy nedá dělat.
Je jisté, že po takových dávkách podobných informací, rozhodující činitelé iranští nebudou pociťovat nějaké zvláštní příchylnosti k oferujícím českým firmám, a že se tu objeví první následky populárních reportáží z Iranu. A dočtou-li se, zase v jiných novinách, romantické stati o cestování na velbloudech, a to na velmi frekventovaném automobilovém spoji Pahlevi–Teheran, zakroutí nad tím asi hlavou. Bude se jim to zdát příliš silné. Nehledě při tom k další netaktnosti: země, která provádí veškerou osobní dopravu kvalitními auty, země s dostačující autobusovou sítí, nerada vidí, zapomíná-li se na tento fakt a píše-li se místo toho o dopravě na velbloudím hřbetě. Třebaže ještězemi křižují nákladní karavany, tento způsob dopravy nese pro moderní Irance pečeť zastaralosti, a je přímo markantní, jakým tempem se nahrazuje moderními prostředky. Není třeba psát o velbloudech, ale o autech, letadlech a železnici. Iran dává přednost zprávám o pokroku před zprávami o blátěných chatrčích. Dává přednost zprávám o nových továrnách, o silech pro 65.000 tun obilí s nejmodernější továrnou na zpracování obilí, kterou postavili Češi; o silnicích, cukrovarech a ostatních dílech, kterými se Češi zasloužili o modernizaci Iranu.
Je třeba informovat o aktivech cizích zemí, pak můžeme mít naději na úspěch. Je třeba věnovat větší péči při výběru informativních článků, je třeba zaměřovat dále, než na pouhé pobavení čtenářů. Každý odpovědný redaktor musí uvažovat o následcích každého uveřejněného slova v nejširším slova smyslu. Škody takto napáchané nám již stačí.

Brambořík Perský

سیکلمن ایرانی
سیکلمه-نگونسار

(Cyclamen Persicum „Sylvia“)

Jeden ze široké palety brambořiků, poskytuje působivou kombinaci krásných květů, rozvíjejících se v zimě, a mnoho nádherných listů se stříbrnou kresbou.
Brambořiky obdivujeme pro půvabné květy mnoha odrůd, které mohou být bílé, růžové, fialové, červeně až karmínově zbarvené.
Dnešní rostliny jsou již kříženci, jinak původně brambořík rostl v hornatých oblastech. Z hlízy, jež sedí na povrchu země, vyrůstají srdcovité listy tmavozelené až načervenalé barvy. Květy směřují nahoru a jemně se otvírají, jako by na stoncích odpočívali motýli. Jde o pokojovou květinu s krátkou životností, které se po odkvětu zbavujeme, i když při správné péči při pěstování ji můžeme uchovat i do dalšího roku.
Květy často voní a dají se použít také řezané v kombinaci s dalšími květinami.

Stále oblíbenější minibrambořiky snášejí větší teplotu. Zalévat se mají do misky, měkkou vodou. Odkvetlé květy i se stonkem se odstraňují vykroucením. Po odkvětu se od května omezuje zálivka, počátkem srpna je vhodné rostliny vyjmout z květináčů a hlízy přesadit do čerstvé zeminy, smíšené z listovky, rašeliny a písku. Jedna třetina hlízy má být nad úrovní půdy.

Jana Jesenského „Zoroaster“

یان یسنسکی "زرتشت"

K. Svoboda Listy filologické XI.IX, 1922

یان یسنسکی پزشک و فیلسوف چکی در پاییز سال۱۵٦٦متولد شد. یان جوان کهاز خانواده اشرافی بود در مراکز علمی آن زمان مثل آلمان، ایتالیا، اتریش و پراگ تحصیل و مطالعه کرد. او در رشته پزشکی به کشفیات جدیی دست یافت. در زمینه فلسفه نوشته های بسیاری دارد. یکی از نوشته های او درباره مسیر فکری و فلسفی زرتشت است که در اشعار این پیامبر آمده و منبع اصلی برای بهرگیری فلاسفه یونان بویژه افلاطون و پیروان او بوده است. یان یسنسکی بواسطه نوآوری هایش در پزشکی و فلسفه که موردقبول دستگاه حکومتی آن زمان نبود در میدان قدیمی (امروزی) شهر پراگ با تعدادی از همفکرانش سوزانده شود.

نوشته ای که دراینجا آمده برسی علمی است که دکتر ک. اسوبودا در سال۱۹۲۲ در مجله فلسفی پراگ از نوشته یان یسنسکی""زرتشت""کرده است.

Ján Jesenský *(též známý jako* ***Jan z Jesenu*** *či* ***Jessenius****), (uherský) šlechtic, lékař, filozof a humanista slovenského původu, jeden ze sedmadvaceti šlechticů popravených po bitvě na Bílé hoře 21. června roku 1621 na pražském Staroměstském náměstí, přichází na svět 27. prosince roku 1566 ve slezské Vratislavi jako potomek slovenského (uherského) šlechtického rodu. Vzdělání Ján Jesenský získává nejprve na univerzitě v německém Wittenbergu, kde studuje filozofii a medicínu (od roku 1583), ve studiích pak pokračuje na univerzitě v Lipsku (od roku 1585) a posléze v italské Padově (od roku 1588) - doktorem medicíny se pak stává Jessenius v roce 1591 (za spis* "O onemocnění žluči při třídenní zimnici"*), zároveň získává i doktorát z filozofie (za práci* "O nároku lidu na odpor proti tyranům"*) - titul doktora filozofie je ale Jesenskému přiznán až univerzitou v Praze, katolická univerzita v Padově mu jej jako evangelíkovi přiznat odmítne.*

Po návratu do polské Vatislavi působí Jessenius jako lékař, v roce 1593 pak vydává filosofický spis "**Zoroaster, Nová krátká a pravdivá filozofie veškerenstva**".

Pozdní novoplatonovci citují často ve svých spisech verše z tzv. chaldajských věšteb. Jejich domnělým původcem jest Med Zoroastres. Ve skutečnosti obsahuje báseň myšlenky platonské a novoplatonské nebo novopythagorské. Ze které doby pochází, není dosud zjištěno; tím méně její skladatel.

Humanisté si této neúplně zachované a dosti nesrozumitelné básně velmi vážili; viděli v ní starobylý pramen, východiště řecké filosofie, zvláště Platonovy (srov. Ruch filos. 1, 1921, 288). Ohlasem tohoto zájmu jest filosofický spis pražského profesora lékařství Jana Jesenského, popraveného r. 1621. Spis jest nadepsán: Iohan Iessenii a Iessen philos. et med. doctoris Zoroaster, Nova, brevis, veraque de universo philosophia. Witebergae. Ex officina Cratoniana. Anno 1593. XVI a 111 stran malé 8°. Jest věnován vévodovi Bedřichu Vilémovi, od r. 1591 poručíku nezletilého Kristiana II. a správci Saska. Jesenský byl jeho osobním lékařem (srov. Fr. Pick, Pragensia II. Denkschrift, v Praze 1920, 26). Ve věnování kárá Jesenský bezbožné filosofy, např. Averroa a – Plinia. Jmenování Plinia

překvapuje, neboť nebyl vůbec filosofem. Pramen omylu poznáme později. Proti bezbožným mudrcům staví Jesenský zbožné, Herma a Zoroastra, kteří prý věřili v nejsvětější Trojici a byli učiteli řeckých mudrců. Mystické učení Herma Trismegista se podobalo domnělému Zoroastrovu a bylo také oblíbeno u humanistů. Věnování je psáno ve Vratislavi, rodišti spisovatelově, r. 1593.
V předmluvě velebí Jesenský Zoroastra jako původce vší lidské moudrosti. Učil prý o Bohu stvořiteli, andělích, ráji, nesmrtelnosti duše a božských ctnostech. Snad byl poučen Abrahamem, svým krajanem a vrstevníkem. Zoroastrovy výroky sebral z různých řeckých spisovatelů Patricius. Jesenský míní proslulého filologa a filosofa, odpůrce Aristotelova, Francesca Patrizzia, jenž v dodatku ke svému dílu Nova de universis philosophia (ve Ferraře 1591) sestavil 320 Zoroastrových věšteb. Ve svém spise chce jednati Jesenský o Bohu, Trojici, třech řádech myslí, o ideách, stvoření světa, jeho duši a o základních prvcích. Při tom prý často setřese pouta Aristotelova; to bylo, jak známo, přáním většiny humanistů. O lidské duši chtěl pojednati ve zvláštní knize, nadepsané »Hermes«. Té však nikdy nevydal. Pak následují dvě básně. V první oslavuje Zoroastra jakýsi Theocharis (pseudonym). Ve druhé dodává spisovateli odvahy k nesnadnému úkolu známý, také v Praze působiví, básník Salomon Frencl z Friedenthalu (srov. O.S.N. 9, 678). Narodil se r. 1564 ve Vratislavi. Byl tedy krajanem a vrstevníkem Jesenského.
Přistupujeme k vlastnímu dílu, vylíčení Zoroastrova učení. Počátkem a příčinou všeho jest jedno, jednoduché, jež je zároveň vším. Zrodilo se druhé jedno, sobě podobné i odchylné. Jsou v poměru otce a syna. Otec stvořil Syna láskou, tj. Myslí, jež je stejné podstaty s oběma. Pak zrodila Mysl Otci trojici, obsahující řád otců, podobný Otci, řád sil, podobný Synu, a řád myslí, podobný Mysli. Podobné trojice byly zrozeny Synu i Mysli. Otci, Synu i Mysli je společná jednota, dobrota, pravda, moudrost, dostatečnost, snaha po rození a dokonalost. Stvořené věci jsou spojeny ideami, tj. Otcovými myšlenkami. Ty jsou příčinami a vzory věcí.
Před ostatními věcmi byl stvořen prostor, vše objímající, netělesný, pouhá rozlehlost. Jest naplněn světlem (lumen), vše pronikajícím, vycházejícím ustavičně z prvního světla (lux), ale neodcházejícím. Vycházející světlo jest v podstatě totožné s teplem, první světlo s božským ohněm. Příčinou tuhosti a tvaru těles jest vlhkost. Vzduch, voda, země, nerosty, vše jest vlhkostí.
Nejvýše v prostoru jest ohnivý svět (empyreus mundus), vně se šířící do nekonečna, nepohnutý. Pod ním jest aether, hořící v přestávkách, nahoře i dole ohraničený, také nepohnutý. V něm se vznášejí vlastní silou ohnivé hvězdy (stálice), hustší aetheru. Jejich oheň jest uprostřed mezi čistým ohněm nebeským a nečistým zemským. Hvězdy, majíce duši, se pohybují od východu k západu. Země se také pohybuje; otáčí se do kruhu, od západu k východu. Pod stálicemi se pohybuje nepravidelně pět oběžnic (Jupiter, Saturn, Mars, Venuše, Merkur). Jsou nestejné hustoty a proto nestejné barvy. V aetheru se vznáší též slunce a měsíc. Slunce je zdrojem ohně, světla i všech semen. Měsíc má některé části temné, jiné zářící. Snad na něm žijí dokonalejší lidé, zvířata a rostliny než na zemi. Pod aetherem je vzduch, pak voda a země. Povlovně v sebe přecházejí. Vzduch je teplý, jemný, průhledný. Voda je trojí: sladká říční, slaná mořská a podzemní. Pramenem všech vod jest oceán. Země byla původně tekutá; vznikla usazením. Ohněm se znova roztéká.
Části světa spojuje duch; bez něho by byl svět nečinný. Jest uprostřed mezi tělesným a netělesným; jinak by nemohl působiti na tělo. Ve světovém duchu jsou obsaženi jiní duchové menší. Lidský duch jest pohyblivý a nesmrtelný. Omyly smyslů opravuje rozum. Mají jej i zvířata, ne-li odjinud, aspoň ze svého ducha. Zvířata činí i syllogismy. Při smrti vrací člověk svého ducha Bohu. Smrt není zlem, jest návratem do vlasti. Zbožné duše žijí v Elysiu, bezbožné v temnotách. Kniha se končí hymnem Hermovým na Boha. V doslovu doporučuje Jesenský svou knihu Bedřichu Vilémovi prostřednictvím jeho rádců Samuela Mosbacha a Ondřeje Kašpara z Ebelebenu.
Srovnáme-li výklady Jesenského s »chaldajskými věštbami«, nalezneme shody v základních myšlenkách. Věštby mluví o Mysli, o posvátném ohni, ze kterého vše vychází, o vzniku trojic, o ideách, jež jsou vzorem smyslového světa, o zemi, vzduchu, aetheru, o lidské duši, stojící mezi božskou myslí a lidským tělem (srov. W. Kroll, Rhein. Mus. 50, 1895, 636 n.). Ale mýlil by se, kdo by se domníval, že Jesenský sám uvedl ony věštby v soustavu. Jesenský podal jen výtah z uvedeného již filosofického díla Patrizziova a jeho dodatku. *(Pozn. autora: Vlastní dílo, zde nepřístupné, znám z podrobného výtahu T.A.Rixnera a T.Sibera, Leben und Lehrmeinungen berühmter Physiker IV., v Sulzbachu 1823. Dodatek znám z přetisku, nadepsaného Magia philosophica . . . v Hamburce 1593.)* Snad si je přinesl z Italie, kde studoval. Dílo vyšlo r. 1591 ve Ferraře a téhož roku byl jesenský v blízké Padově prohlášen doktorem. Vlastního díla užil

v souvislém výkladu, rozsáhlé předmluvy k dodatku pak užil ve věnování a v předmluvě. Svou předlohu místy opisoval doslovně, místy krátil, místy ledabyle komolil. Na př. Patrizzi pravil příležitostně o Pliniovi (Magia 1. 17[a]): Plinius Deum rerum autorem vel ignoravit penitus vel irrisit eognitum. Jesenský to ve věnování opakoval (A 2[b]): Vel ignoravit aut agnitum irrisit Deum Plinius, ale nesprávně nazval Plinia filosofem. Nebo u Patrizzia (Magia 1. 14[a]) se vypočítávají spisovatelé, uvádějící chaldajské věštby: Hermias, Simplicius, Damascius, Olympiodorus aj. Jesenský opakuje táž jména, ale píše chybně: Hermes, Damascenus, (A 5[a]). aby byla patrná naprostá závislost Jesenského na Patrizziovi, srovnáme aspoň tato místa:

Patrizzi Magia 1. 7[a]: Plinius namque et Laertius Persam eum faciunt, Pletbo et eum secuti Ficinus, Steuchus et alii recentes aut. Chaldaeum existimant.

1. 8[a]: Sed Chaldaeum eum fuisse ut credam multis adducor argumentis. Tum quod Chaldaeorum lingua eius oracula scripta fuerint, ut hic Picus testatur, tum quod Chaldaiea etiam fuerit interpretatio.

1. 14[a]: Vix super fuerunt sexaginta tantum oracula vere divina. Quae quinquagesimo ab hic anno Parisiis a Lodovico Tiletam fuere Graece impressa.

Patrizzi ve výtahu Rixnerově a Siberově str.112: Mit Recht haben daher Orpheus, Thales, Heraclitus und andere den Mond für eine zweite Erde gehalten.

str.121: Soll es dann unmöglich und nicht vielmehr wahrscheinlich sein, daß alle Gestirne alles ihr Licht, Wärme und Samen auf die einzige Sonne und den einzigen Mond werfen und sich derselben als unrer Untergeordneten und Stellvertreter bedienen?

str.123: Nachdem wir in unserer Betrachtung die ganze Region des Aethers durchgewandert sind, müssen wir nun zur materiellen, d.i.der elementaren Welt herabsteigen.

str.136: Wir halten die Luft … für einen minder als Licht durchdringenden (obtusum), ausweichenden (cedens), feinen (tenerum), teibaren, leicht dehnbaren und zerstreubaren Förper.

Jesenský A 4[b]: Plinius eum Laertio Persam, recentes, e quorum classe Ficinus, Chaldaeum faciunt. In cuius ego quoque libentius eo sententiam, eum quod Chaldaice oracula eius scripta, tum quod eadem lingua omnium primo interpretata.

A 4[b]: Vix enetarunt sexaginta numero . . . vero divina oracula, ante annos quinquaginta Parisiis excusa.

Jesenský str. 53: Res haec non immerito Orpheo, Thaleti, Heraclyto et plerisque aliis Pythagoricae factionis philosophis alteram terram lunam statuere causam praebuit.

str.57: Difficilene igitur creditu fuerit sidera cuncta in solem unum, lunam unam lumina, calores et semina sua fundere hisque duobus generationum regionibus aëri, aquae atque terrae proximioribus, vicariis quasi uti et administris.

str.60: Aetherea speculando peragrata regione in hunc elementarem mundum nostrum descendamus.

str.65: Aer . . . corpus obtusum, cedens, tenerum, facile divisibile, ductile, spargibile facile discerptibile.

Někdy Jesenský svou předlohu velmi krátil. Vynechal mnoho citátů, číselných údajů, polemiky s Aristotelem, výklady o podstatě (essentia), o životě, poznání, o nekonečnosti světa, mléčné dráze aj. změnil také postup předlohy. Patrizziova kniha má mimo dodatek čtyři části: 1. panaugia (o světle), 2. panarchia (o principech), 3. panpsychia (o duši), 4. pancosmia (o vesmíru). Jesenský užil nejprve druhé části, pak čtvrté a třetí. První soustavněji neužil. Velmi oblíbený postup dokazování u Patrizzia jest rozlučovací úsudek, např. Aristoteles uznává neprávem oheň za čtvrtý živel. Neboť oheň by byl buď žhavým uhlím nebo plamenem nebo světlem. V prvých dvou případech by vše spálil, ve třetím by vše stále osvětloval. Neděje se ani to, ani ono. Těchto disjunktivních úsudků užívá též Jesenský. Zmínky zasluhuje, že Patrizzi se stavěl z odporu proti Aristotelovi na stranu Kopríkovu, arci ne zcela důsledně. Učil i otáčení země i otáčení stálic. Stejně učil i Jesenský. Koprníkovy soustavy se mohl držeti tím spíše, že měla ve Vitenberce své stoupence (srov. R. Wolf, Geschichte der Astronomie, v Mnichově 18777, 236). Samostatného nepřidal Jesenský k výkladům Patrizziovým vůbec nic; jen jako doklad rozumu u zvířat uváděl z vlastní zkušenosti svého psa, který tušil uzdravení nebo smrt nemocných a za nic nechtěl vstoupiti do pokoje nemocného, jenž měl za krátko zemřít. (str.89). »Zoroaster« nevydává příznivého svědectví o svém spisovateli. Je plagiátem ledabyle psaným. Ale dosáhl snad svého účelu. Rok po jeho vydáníbyl Jesenský jmenován mimořádným profesorem chirurgie ve Vitenberce; jistě se o to přičinil jeho příznivec Bedřich Vilém.

Malá soutěž pro čtenáře Bústánu:

Redakce Bustánu odmění nejlepší překlad veršů o lidské solidaritě od perského básníka Sa´adího 1200-1291, které zdobí budovu OSN v New Yorku.

بنی آدم اعضای یکدیگرند
که در آفرینش زیک گوهرند

چو عضوی بدرد آورد روزگار
دگر عضوها را نماند قرار

توکز محنت دیگران بی غمی
نشاید که نامت نهند آدمی

Pro usnadnění uvádíme dva různé anglické překlady těchto veršů.

The human race is a single being
Created from one jewel
If one member is struck
All must feel the blow
Only someone who cares for the pain of others
Can truly be called human

The children of Adam are limbs of each other
Having been created of one essence.
When the calamity of time afflicts one limb
The other limbs cannot remain at rest.
If thou hast no sympathy for the troubles of others
Thou art unworthy to be called by the name of a man.

Návrat

بازگشت

Mohammad Javad KHERADMAND Z perštiny přeložil **Zdeněk Tomáš**

Besmelláh seskočil se stupátka vozu a běžel směrem k chodníku. Zvednul pytel s odpadky a hodil ho do dodávky. Za autem povytáhl hlavu. Vpředu bylo několik pytlů pohozených u kmene jilmu. Obešel dodávku a ukázal řidiči: „Pojeď dopředu!“ Sebral pytle a čekal. Pytle hodil do dodávky, která se přiblížila, naskočil na stupátko a řekl: „Jedeme! Další tu nejsou.“ Pohybem dodávky ho šlehal studený vzduch do tváře. Položil si dlaň před ústa a dechem teplého výdechu si tvář zahřál. Upřel zrak na oblohu. Příští zastávkou bylo autobusové nádraží … *Davari Asghar*

Pašeráci ho dovezli do Teheránu a předali ho na autobusovém nádraží. Toho dne byl velmi šťasten, že zase viděl svého bratrance Džom`a. Povídali si až do rána a louskali semínka.

„Jak jsi přesvědčil Bibiezatu?“

„Bylo to těžký! S nikým jsem nemluvil. Nejedl jsem. Řekl jsem, že jdu a udám sám sebe. Šest týdnů to trvalo. Bibiezat řekla, že kdyby byl tvůj nebožtík táta živ, nebyla by proti. Prý, co si počne s dětmi, když odejdu. Co když se nevrátím? Že prý Džalalchánův syn byl zabit na cestě. Řekl jsem jí, že kdyby to bylo nebezpečný, tak by mi Džom`e neposílal dopis. Řekl jsem jí, že jdu a že jí odtud budu posílat peníze, že jí koupím šicí stroj. Slíbil jsem jí, že až válka skončí, tak se vrátím. Život je v rukou Božích. Nakonec jsem ji přesvědčil.“

„Několik měsíců jsem od tebe neměl žádné zprávy. Co je nového tam? Kdy ti přišel dopis, který jsem ti napsal?“

„Je to tři měsíce, co ho přinesl Sa`ídův bratr. A měl s sebou hodně peněz. Říkal, že Sa`íd a Azam posílali peníze. Mají se teď dobře, co?“

„Jo! Sa`íd dělá s pašerákama. Už třikrát přešel přes hranice a vrátil se. Jede v levotě.“

„Tak. A co teď budu dělat já? Je práce?“

„Teď pár dní odpočívej. Vezmu tě do firmy. Mohammed`álam tam je mistrem. Řeknu mu, že děláš s auty. Ročně ti dají dva oranžové mundúry a dva páry rukavic. Dávají dost peněz a práce je dobrá.“

Dodávka zastavila. Dojeli na nádraží. Besmelláh ještě přemýšlel …

Mohammed`álam řekl: „Začíná mír.“

Džom`e odpověděl: „Nevěřím. Od doby, co jsem se narodil, se válčí.“

Besmelláh řekl: „Slíbil jsem matce, že se vrátím, až válka skončí.“

Džom`e řekl: „Je třeba trpělivost. Když se bombarduje, nemůže být mír. Válka teprve začíná. Doteďka to bylo mezi náma, a teď začíná s cizincema.“

Besmelláh řekl: „Na konci měsíce, až dostanu peníze, odejdu. Tentokrát půjdu sám, pašerákům už peníze nedám.“

Džom`e doprovodil Besmelláha na nádraží a řekl: „Budeš toho litovat. Ještě dlouho válka neskončí.“

Besmelláh odpověděl: „Slíbil jsem to matce. Až tam bude líp, napíšu ti, aby ses také vrátil.“

Džom`e dal Besmelláhovi šicí stroj, který koupil své matce, a rozloučil se na pokraji breku. Besmelláh se celou cestu díval ven z okna autobusu a plánoval svou budoucnost. Byl rozhodnutý, že si založí krejčovskou dílnu, kde bude s rodinou pracovat, a až se jejich situace zlepší, dá svoji sestru Džom`ovi. Moc si přál, aby se Džom`e stal jeho švagrem. Opřel si hlavu o okno a v koutku úst se usmíval. Myslel na krásné dny, které v Teheránu strávil s Džom`em. Na den, kdy Sa`íd přišel do jejich domu a Džom`e předstíral, že je nemocný, aby s ním nemusel mluvit. A když Sa`íd odešel, šťastný vyskočil z postele. Sa`íd se vrátil pro cigaretu a uviděl ho … Když přejel hranice, podíval se na obzor. Až k baráku to neměl už daleko. Šel k cestě, která vedla k jejich domu. Cesta pod jeho nohama klouzala. Už neslyšel žádné burácení letadel. Přemýšlel o míru a o tom, že válka skončila. Ještě nedošel do vesnice, když burácení letadel stočilo jeho zrak k nebi. Řekl sám sobě: „V novinách se píše, že lidem shazují balíky s jídlem.“

Věci padaly na zem jako kapky deště. Besmelláh, celý šťastný, položil svůj batoh na zem a čekal na jídlo. K jeho domovu to bylo jen pár stovek metrů. Jak uslyšel první výbuch, vrhl se na batoh. Pach krve a kouř se mísily s křikem. Další letadlo na obloze nebylo.
Džom`e počítal dny, kdy dostane od Besmelláha dopis, protože si velmi přál stát se jeho švagrem.

Víte že ...

..... میدانیدکه

„Persia“ je řecký název Pársu, jedné novodobé íránské provincie? Zatímco název Írán - Árijská země – je odvozen od Árijců, kteří se jako první přesídlili ze Střední Asie a usadili se v dnešním Íránu před nějakými 30 000 lety! A tito první obyvatelé Persie neboli Íránu byli civilizací, která předala spoustu důležitých vysoce ceněných poznatků a objevů celé pozdější světové civilizaci!
Většinu těch nejdůležitějších a nejzajímavějších prvotních objevů si v této části Bústánu budeme připomínat. Takže, začínáme:

☼ Podle známého orientalisty profesora Artura A. Popeho je perská civilizace (Eilam) vůbec první lidskou civilizací; existovala ještě 500 let před Egyptem, 1000 let před Indiií, 2000 let před Čínou, 3000 let před Řeckem a 4000 let před Římem! (1).

☼ Profesor Pope věří, že svět vděčí za největší průmyslový rozvoj v raných stádiích právě perské civilizaci! (1).

☼ Jiný orientalista, francouzský profesor Kalamar z univerzity v pařížské Sorboně, věří, že perská civilizace je matkou všech civilizací (2).

☼ První říše světa, Perská říše, se rozprostírala od řeky Indu až po řeku Dunaj v Evropě a řeku Nil v Africe; zabírala Střední Asii, představující dnešní Írán, Irák, Turecko, Azerbajdžán, Arménii, Palestinu, Libanon, Egypt, Libyi, Makedonii, Kypr, Lydii až po hranice Řecka. Táhla se od Etiopie až do Indie a zabírala 127 provinciií s 28 rozdílnými národnostmi.
Řekové a Římané později kopírovali nejlepší uspořádáníperské metody ovládání říše. (3).

☼ Kýrus Veliký dobyl Babylónii, Asýrii, Médii a Indii; jeho syn Cambodia přidal později Egypt. Poprvé a naposledy v historii byly všechny známé světové mocnosti vedeny jedinou rukou.

☼ Státní pojištění začala během vlády Kýra Velikého Perského. (4).

☼ Přibližně před 2500 lety byly poprvé v Persii standardizovány váhy, peníze a měřidla.

☼ Sanskrit, který je matkou všech moderních jazyků, se zrodil v Persii, než přešel do Indie.

☼ Doba kamenná, datující se před 70000 lety, začala svoji éru v Íránu, kolébce nejranější lidské civilizace!.

☼ V dnešním Íránu je na 1,2 miliónu historických míst, objevených

☼ V dnešním Íránu je objeveno na 1,2 miliónu historických míst v přibližně 70000 historických **forem**.(5)

☼ V Íránu byly nalezeny první počítací pomůcky, pocházející z doby před 9000 lety. (4)

☼ V Íránu byla objevena a zhotovena první cihla. (6).

☼ Největší zděná stavba na světě je Persepolis v Íránu. (4).

☼ Architektura výstavby zámků pochází z Persie a je stará už tisíce let.

☼ Íránské zkazky a legendy jsou staré nějakých 20000 let. (2).

☼ První „císařský řez“ (vlastně „perský porod“) byl podle Ferdousího „Šáhnáme“ proveden před 5000 lety při porodu Rustoma jeho matkou Rudabeh. (7)

(1)(A.H. Saidian, Iran: Land and the people, Tehran 2001 P.358).
(2) (Ibid) https://ibid.caltech.edu/IbidDocs/IbidFAQ.html
(3) (Philip Groisser, World History, New York, 1970, p.17).
(4)(Gardeshgari, Iran, March 2000).
(5) (Gardesghari, Iran, July 2000).
(6) (Gardesghari, Iran, March 2002).
(7) (Gardesghari, Iran, Jan. 2000).

Slunce za kupami mraků

خورشید پشت کپه ابر

Mohammad Javad KHERADMAND Z perštiny přeložila **Stříbrná A.**

Davari Asghar

Slunce bylo schované za kupami mraků. Čas od času vykouklo z vrstev mraků tam, co bylo vidět modrou oblohu a vše se opět zahalilo. Žena stála u okna čelem k ulici a hleděla do kup mraků, které se bez hnutí vznášely nad ulicí, neodplouvaly, ani se neměnily na déšť. Žena napsala popisku dítěte na papírek, nalepila ji na kojeneckou láhev a tu vložila do tašky. Potom vzala dítě do náruče a po špičkách vkročila na dvorek, vzhlédla k obloze a řekla:
„Bože, jen ať neprší.“
Holubice slétla s platanu a posadila se na římsu zdi. Pohledem provázela ženu až na konec uličky.
Žena se otočila, pohlédla na holubici a pak pokračovala ve své cestě. V duchu si řekla:
„Bože, ať se dostane do dobrých rukou.“
A přidala do kroku.
Zvuk podobný bubnování při smutečních obřadech se jí vydral z hloubky prsou a naplnil prostor uličky. Holubice si schovala hlavu pod křídlo. Oblaka pomalu začala odplouvat a stromy klidně a tiše hleděly k nebi.

***

Mínú za oknem nebylo vidět. Otevřela ho a vyklonila se až do pasu do ulice. Její pohled se táhl do dálky. Všimla si dětí, co na ní z dálky civěly. Zavřela okno. Šla do svého pokoje a zpod postele vyndala tašku. Obsah už po tisící vysypala a zírala na něj.
„Promiňte paní, vezmete mě ke křižovatce?“
„Ano drahá, pojď. Chyť se mne za ruku.“
„Mínú, neřekla´s, kdo byla ta paní, co tě včera u školy pohladila po hlavě?“
„Moje maminka, která se vrátila z ciziny…..“
Žena šla rychle k oknu, zahleděla se k horizontu a řekla:
„Už musím jít, už nevydržím.“
S obavami šla na ulici a pro sebe si řekla: „Jen aby jí tašku neukradli tuláci? Určitě má velký hlad.“
Rozhlédla se kolem dokola. Ani známky po tašce i dítěti. Zhluboka se nadechla a vrátila se směrem k domu. Ale to dítě, jako součást její duše, ji stále přitahovalo k sobě.

***

Mínú uchopila dětskou láhev. Nápis na lístku, co na ní byl nalepený, byl téměř smytý a jen těžko k přečtení, ale pro ni byl čitelný zřetelně jako prvního dne.
Jméno: Mínú Místo narození: Teherán Jméno otce: neznámé Jméno matky: Mínú

Kýrova charta o lidských právech

منشور کورش

Při vykopávkách v Babyloně, v roce 1879, byl nalezen válec z pálené hlíny. Po vyluštění nápisu bylo zjištěno, že se jedná o listinu lidských práv z roku 538 př.n.l., vydanou Kýrem Velikým. Vzhledem k aktuálnosti obsahu listiny lidských práv se redakce Bústánu rozhodla k postupnému zveřejňování překladu textu.

Tento artefakt vystavuje British Museum v Londýně.

Papouškova vyprávění. (IV) چهل طوطی

Z. Denk

Oba chlapci však, davše se na cestu do pouště, šli až do noci. Na kraji cesty usnuli, objímajíce rukou jeden šíji druhého, držíce se navzájem kolem krku. Zrána vstali, a Sa`íd spatřil, že má pod hlavou měšec plný zlata. Vzal ho a dal svému bratrovi, říkaje mu: „Schovej ho, jednoho dne ho budeme potřebovati!“ Zkrátka, toho dne šli až do poledne, kdy přišli k jednomu prameni, kde si odpočali hodinu. Potom Sa`íd vstal a šel kolem pramene, aby se prošel. Objevil tam jednu tabulku, kterou zdvihl a četl. Viděl, že je tam napsáno: „Člověče! Chtějí-li dvě osoby jíti spolu touto cestou, oba zahynou; je třeba, aby jeden z nich šel napravo a druhý nalevo. Ten, kdo půjde napravo se stane králem a ten, kdo půjde nalevo se spojí se svou přítelkyní po nějaké době; leč také on se stane králem.“ Tak se tedy objali Sa`d a Sa`íd dlouze a prolili mnoho slz. Poté se dali na cestu, každý na svou stranu. Sa`íd šel po čtyři dny, až došel do jednoho města. Měl s sebou peníze. Když vešel do bázáru, koupil koně, zbraně a oblečení – a jel do jiné země.

Neztrácel čas, a jeda z města do města a ze země do země, dorazil do města, kde všechno obyvatelstvo bylo na nohách u městské brány. Ptal se, co to má znamenat. Řekli mu, že král této země zemřel, a že je zvykem, vypusti sokola, kterého chovají za tím účelem, a prohlásit králem toho, na jehož hlavu usedne ten sokol, ať je bohatý nebo chudý. Pobídl tedy svého koně ostruhami v naději, že spatří sokola usedati na svou hlavu. Mezitím armáda dvakráte vypustila sokola a pokaždé usedl na vysokou zeď. Obyvatelé se tomu divili, leč, když viděli, že se blíží jezdec, říkali: „Počkejte, až se ten jezdec přiblíží!“ Vyčkali, až Sa`íd dorazil na místo, kde se nacházela armáda. Vypustili tedy sokola. Sokol se posadil na hlavu Sa`ídovu. Zkrátka, vypustili ho třikráte a on vždy znovu po třikráte se usadil na hlavě Sa`ídově. Všichni sklonili hlavu na znamení poslušnosti a vzavše Sa`ída, uvedli ho se všemi zvyklými poctami do města. Oblékli ho do královského roucha a posadili ho na zlatý trůn. Sa`íd zahájil období práva a spravedlnosti. Ačkoli byl synem venkovana, dovedl si přivlastnit zvyklosti velikánů tohoto světa.

Nyní poslyš několik slov o Sa`dovi, který prošel údolí za údolím, stanici po stanici a každý den nalezl sto túmánů pod svou hlavou; stal se tak zakrátko boháčem. Zkrátka šel od města k městu, z kraje do kraje, až dorazil do města, které se jmenovalo Halab (Aleppo). Vešel do města, usadil se v jednom domě a šel se projít, až došel k úpatí jednoho zámku. U brány zámku viděl čtyři muže sedět na rumišti. Posadil se k nim a ptal se jich na vysvětlení slovy: „Jaký je to zámek?“ Odvětili: „Mladíku! Je to zámek Dilárámy, Číňanky. Přišli jsme sem, každý z jiného města, a vše, co jsme měli z peněz jsme utratili; nyní již nemáme odvahu vrátit se domů. Tato Diláráma bere sto túmánů za noc a připouští k sobě kohokoli.“ Sa`d řekl: „Protože mám sto túmánů za noc, je toto místo moje!“ Vešel do zámku i nastala noc. Ale Diláráma měla čtyřicet služebnic, které se jí podobaly. Zkrátka, každou noc poslala jednu z těch služebnic, aby s ním spala. Posléze strávil takto příjemně čtyřicet nocí. Tu se Diláráma podívala a viděla, že Sa`d vkládá ruku pod svou hlavu a vzav peníze, dává je své milence. Diláráma pochopila, že Sa`d jedl játra ptáka Štěstěny a v duchu udělala plán. Řekla: „Je třeba něco udělat, co by vrátilo játra, poněvadž játra ptáka Štěstěny se nestravují.“ Poslala pro staré víno a dala napít Sa`dovi, který ztratil vědomí. Když přišel k sobě, začal zvracet a dala mu rány do zad, což způsobilo, že zvrátil játra. Diláráma je dala opéci a snědla je. Když nastal den, Sa`d vstal, dal ruku pod hlavu a viděl, že tam nic není. Nepochopil, co se mu přihodilo. I řekl:

„Dnes nemám s sebou peníze.” A dále se podivoval svému případu, říkaje: „Jdu pro peníze.” Vyšel ze zámku, srdce maje plné bolu a oči plné slz dal se směrem do pouště. Šel, opakuje si: „Hle, co se mi stalo!” Nakonec pocítil únavu a posadil se na okraj cesty. Dva muži, jdouce tudy ho spatřili sedět u cesty s hlavou skloněnou. Když uslyšel zvuk jejich kroků, zvedl hlavu. Tázali se ho na jeho okolnosti slovy: „Odkud přicházíš a kam jdeš?” Odvětil: „Jsem pomocník sudího tohoto města. Pohádal jsem se s ním a chci jíti do jiné země.” Když uslyšeli jeho slova, pravili mu: „Máme spor; náš otec zemřel a vše, co máme, jsme si rozdělili až na tři předměty, protože každý z nich má zvláštní přednost.” Sa`d na to: „Kdo byl váš otec?” Odvětili mu: „Náš otec byl žid Šimeon.” Řekl si pro sebe: „Ó, Bože! Jak mohu odplatit těmto pánům!” Pak jim řekl: „Co mi dáte, jestliže pro vás rozdělím tyto tři předměty?” Odvětili: „Každý z nás ti dá tři tisíce dirhamů.” Sa`d přijal nabídku a řekl: „Ukažte ty tři předměty!” Ukázali je a Sa`d uviděl, že to je jen kožený vak, krabička s mastí na oči a malý koberec. Sa`d řekl: „Vezměte každý jeden z těchto předmětů!” Oni na to: „Mladíku! Každý má zvláštní moc!” Sa`d řekl: „Dejte mi poznati jejich vlastnosti, abych je mohl mezi Vás rozdělit!” Odpověděli: „Vlastností malého koberce je to, že když se naň někdo posadí a řekne: „Ve jménu jeho Veličenstva Šalamouna! Dones mne na to místo!” – koberec se zvedne do vzduchu a nesestoupí než na udaném místě. Vlastností malého koženého vaku je to, že se, ponoří-li se do něho ruka, může z něho vyjmout co se chce – ať jsou to plody či něco jiného. Vlastností krabičky s mastí na oči je to, že když si ji někdo přiloží na oči, uvidí vše, aniž by byl viděn sám.” Sa`d řekl: „Přiložím tři šípy k tětivě svého luku a pošlu je všechny tři na rozličné strany. Ten z vás, který je přinese dříve, bude mít ony tři předměty.” Pak přiložil tři šípy k tětivě svého luku a vystřelil je rozličnými směry. Oni vsedli na koně a jeli za šípy, každý svým směrem. Když byli z dohledu, Sa`d vstal, pomodlil se k Bohu a usedl na malý koberec. Koberec se zdvihl do vzduchu. Když se jezdci, kteří odjeli hledat šípy, vrátili a uviděli koberec vlniti se ve vzduchu, tloukli se do hlavy rukou z lítosti, že vysvětlili vlastnosti těch tří předmětů Sa`dovi. Sa`d na ně z výše křičel: „Mladíci! Nehněvejte se, neboť jsem jen pomstil své právo: váš otec mne chtěl zabít, leč Bůh tomu nechtěl.” Jezdci tehdy litovali a obrátivše, vrátili se do své země. Zatím Sa`d během hodiny dorazil do země Dilárámy a sestoupil v jednom koutě. Ihned nanesl tyčinkou oční mast na své oči a vešel do zámku Dilárámy. Spatřil tuto nevěrnou přítelkyni sedící, jak právě jí. Když Sa`d uviděl tuto lstivou nestoudnici, udělalo se mu zle a omdlel. Jakmile přišel k sobě, pravil:

„Když jsem spatřil tuto ženu postavy víly,
Začlo mé srdce pro ni trpěti.
Tu uchvacuješ srdce ze žertu,
Však víš ty i tvůj Bůh, jak!“

Pak vykročil a začal jíst. Ona zchytralá koketa pozorovala koutek mísy a uviděla, že je prázdný. Nevědouc, že by tam někdo byl, kdo by s ní jedl, měla strach a dala si přinést vodu. Napila se vody i uslyšela hlas, který říkal: „Ať vás potká velké dobro!“ Její strach se ještě zvětšil, upadla a ztratila vědomí. Sa`d se nakonec zvedl a vyšel z domu. Když nastalo ráno, vytáhl z koženého váčku jablko a zamířil do Dilárámina zámku. Zpozoroval, že kolem zámku je shluk. Zavolal na lidi: „Hej! Odejděte od tohoto domu!“ I odešli. Sa`d se posadil k podušce Dilárámy. Nato přišla Diláráma k sobě a spatřila, že Sa`d sedí u její podušky. Tu jí Sa`d řekl: „Šel jsem do zahrady Íránu a přinesl jsem ti lék. Mám sluhu, jenž patří k zástupcům džinů, leč on nepřichází na obydlená místa. A tentokrát jsem přinesl tolik bohatství, že není možno je spočítati. Je třeba, abys šla se mnou, abych ti je mohl předat.“ Diláráma věříc, že Sa`d mluví pravdu, vstala a odešla s ním. Sa`d vytáhl několik plodů z koženého vaku, položil je před Dilárámu, umístil ji na malý kobereček a řekl: „Jménem jeho Veličenstva Šalamouna! Zanes nás na ono místo!“ Kobereček se vznesl a Diláráma začala křičet: „Kam mne odvážíš?“ Sa`d odvětil: „Nermuť se, neboť jedeme do jednoho zámku!“ Leč Sa`d sestoupil s Dilárámou v Indii na jednom ostrově, jehož jméno vyslovil. Tehda řekl Sa`d: „Dilárámo, vykliď ze své hlavy všechny vzpomínky na svou zemi, protože nikdy více nespatříš ani svou zemi, ani svůj zámek. Když to byl řekl, vztáhl po ní ruku, aby ukojil touhu svého srdce. Diláráma pravila: „Sa`de, neoddám se ti!“ Sa`d na to: „Blouzníš? Spal jsem s tebou po čtyřicet nocí!“ Ona odvětila: „Přisámbohu! Mám čtyřicet služebnic, které se mi všechny podobají. Poslala jsem každou noc jednu, aby s tebou spala.“ Sa`d řekl: „To je ještě lepší!“

„Jak je to příjemné, když se dvě věci v jedné době spojí!
Smrt soupeřova a s přítelkyní splynutí!“

Diláráma viděla, že není pomoci a pravila: „Bez svatební smlouvy se ti neoddám!“ Sa`d odvětil: „Sám pronesu svatební formuli. Nebudeš-li spokojena, hodím tě do moře.“ Diláráma se poddala nevyhnutelnému osudu a Sa`d se jí zmocnil. Krátce, strávili na tomto ostrově čtyřicet dnů. Diláráma se stala přívětivou k Sa`dovi. Lstí a lichotkami dokázala zmocnit se jeho ducha, a když se od něj dozvěděla o vlastnostech oněch tří předmětů, číhala na příležitost jich využít. Stalo se, že

„Šíp, hrozící hadu, zasáhl hada,
A osud se tomu smál a volal: Sláva!“

Náhoda tomu chtěla, že Sa`d se svlékl a vešel do vody, aby se umyl. Diláráma, využivši této okolnosti, vzala krabičku s oční mastí, váček i Sa`dův oděv, usedla na malý koberec a řekla: „Jménem Šalamouna! Zanes mně do mého zámku!“ Koberec ihned vzlétl a Diláráma dorazila okamžitě do svého zámku. Sa`d, vycházeje z vody uviděl, že jeho družka je pryč. Tloukl se bolestí rukou do hlavy a celý nahý běhal po ostrově. Po tři noci a tři dynod té události jedl jen a plakal a sténal k božímu trůnu, obracel hlavu k nebesům a opakoval:

„Pane, pane světa! Pane země i nebes!
Přijď mi přece na pomoc!“

Konečně se usadil pod jedním stromem a pozvedl hlavu k nebi; pak pln bolesti, sklonil ji ke kolenům, zavřel k spánku oči – leč srdce bdělo. Náhle všemocný prokázal svou všemohoucnost: Tři holubice přiletěly a usadily se na tom stromě. Jedna z nich řekla: „Mé sestry! Znáte toho mladíka?“ Řekly: „Nikoli.“ Pravila: „Tento mladík je Sa`d, který je zamilován do Dilárámy. Diláráma ho nemiluje, ale pochlebuje mu. Sa`d jí vyjevil své tajemství. Ukázala se být zrádkyní a opustila ho ohromeného a překvapeného na tomto ostrově a zmizela sama. Leč i ona sama dojde svého trestu.“ Jiná holubice pravila: „Má sestro! Je či není léku na jeho bolest?“ Odvětila: „Je-li vzhůru, řeknu to, aby to slyšel a dojde svého cíle. Otrhá-li kůru tohoto stromu a obalí-li si jí nohy, bude moci přejít moře. Dá-li listy tohoto stromu na oči slepému, tomu se vrátí jeho zrak. Dá-li plody tohoto stromu na nos bláznovi, navrátí se mu jeho rozum. Udeří-li člověka větví tohoto stromu, ten se mu stane oslem; pak-li udeří osla, stane se ten člověkem. Přiloží-li si na oči plod tohoto stromu, nikdo ho neuvidí.“ Řekla to a všechny tři uletěly. Ale Sa`d byl vzhůru a slyšel vše, co holubice říkaly. Vstal a děkoval Bohu. Pak Sa`d udělal vše, co řekly holubice na stromě.

V případě vašeho zájmu o perský text, ze kterého byla tato povídka přeložena, můžete se obrátit na redakci Bústánu a text vám bude zaslán poštou.

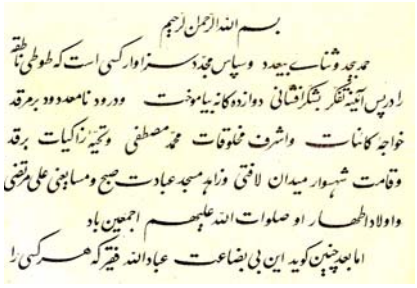
بسم الله الرحمن الرحیم
حمد بیحد و ثنای بیعدد و سپاس مجدد سزاوار کسی است که طوطی ناطقه
را در پس آئینه تفکر بشکر افشانی دوازده گانه بیاموخت و درود نامعدود بر مرقد
خواجه کائنات و اشرف مخلوقات محمد مصطفی و تحیه زاکیات بر قد
و قامت شهسوار میدان لافتی و زاهد مسجد عبادت صبح و مسا یعنی علی مرتضی
و اولاد اطهار او صلوات الله علیهم اجمعین باد
اما بعد چنین گوید این بی بضاعت عباد الله فقیر که هر کسی را

Podobenství امثال

Štěstí

Opustí-li tě štěstí, co z toho, že si uchováš chrabrost?

Špína

Tam, kde vládne zlořád místo řádu, kde je neřád milostpán,
tam se záhy snese na hromadu špína ze všech světa stran.

Zadarmo

Ocet zdarma - sladší než med.

Žena

Žena v domě je neštěstí, ale ochraňuj ji, Bože, pod každou střechou.

Perská jména – (M až O) نامهای ایرانی

Následující pomůcka je reakcí na četné dotazy, jež přinášel problém výslovnosti perských jmen při čtení i psaní různých úředních dokumentů, což mělo za následek nemalé těžkosti při oficiálních návštěvách, obchodních jednáních a překladech perských textů.

Vzhledem k tomu, že Bústán má předem určený počet stran, není možné v jednom či dvou číslech napsat veškerá perská jména, jsou tato rozdělena na několik úseků, které budou v každém čísle prezentovány. V tomto číslo začínáme dívčími jmény (M až O). Pro snadné pochopení čtení a psaní jmen je uvedena ve srovnávací tabulce výslovnost anglická i česká.

Příklady anglické výslovnosti		Příklady české výslovnosti	
A	*cat, band, asb*	*a*	*cat, band, asb*
A:	*c a:r, b a:z a:r, a:f a:b*	*á*	*cár, bázár, áftáb*
e , e:	*egg, ten*	*e, é*	*egg, ten*
i ,i:	*Iran, meet*	*i, í*	*Íran, mít*
gh	*morgh, a:gh a:*	*q*	*morgh, ághá*
kh	*khoob, Khayy a:m*	*ch*	*khub, hajám*
oo , ou , u	*tool, noon, soup*	*ou, u*	*tul, nun, soup*
zh	*Zha:leh ('zh' má výslovnost 's' v 'vision)*	*ž*	*žáleh*

Seznam zkratek

(A) Arabského původu
(T) Ázerbajdžánské (Turecké) jméno
(Z) Zoroastrianské jméno
(G) Řeckého původu
(K) Kurdské jméno

Abecední seznam perských jmen – (M až O)

M

Madineh (A)	Madineh (A)	مدینه	Mahdis	Mahdis	مهدیس
MAedeh	Máedeh	مائده	Mahdiyeh (A)	Mahdiyeh (A)	مهدیه
MahA	Mahá	مها	Mahdokht	Mahdocht	مهدخت
MAh-Afarid	Máh-áfarid	ماه آفرد	MAhdokht	Máhdocht	ماهدخت
MahAn	Mahán	مهان	MahfAm	Mahfám	مهفام
Mahasti	Mahasti	مهستی	Mahin	Mahin	مهین
MAhbanoo	Máhbanou	مهبانو	Mahin-banu	Mahin-banu	مهین بانو
Mahboubeh	Mahboubeh	محبوبه	Mahin-dokht	Mahin-docht	مهیندخت
MahdAd	Mahdád	مهداد	Mahjabin (A)	Mahjabin (A)	مهجبین
MahlA	Mahlá	مهلا	MAndA	Mándá	ماندا
MahlaghA(A)	Mahleghá (A)	مهلقا	Mandis	Mandis	ماندیس
MahrAz	Mahráz	مهراز	MAni	Máni	مانی
MAhrokh	Máhroch	مهرخ	MAneli	Máneli	مانلی
MahkAmeh	Mahkámeh	مهکامه	MAniA	Mániá	مانیا
Mahmonir	Mahmonir	مه منیر	Manizheh	Manižheh	منیژه
MahnAz	Mahnáz	مهناز	Mansoureh (A)	Mansoureh (A)	منصوره
Mahnoosh	Mahnooš	مهنوش	Manzar (A)	Manzar (A)	منظر

MAhrokh	Máhroch	ماهرخ	MarjAn	Marján	مرجان
MAhrokhsAr	Máhrochsár	ماهرخسار	MarjAneh	Marjáneh	مرجانه
MAhroo	Máhroo	ماهرو	MarAjel	Marájel	مراجل
MahsA	Mahsá	مهسا	MAriyeh (A)	Máriyeh (A)	ماریه
MahsAn	Mahsán	مهسان	Marmar	Marmar	مرمر
MahshAd	Mahšád	مهشاد	MArAl (T)	Márál (T)	مارال
Mahshid	Mahšid	مهشید	Maryam	Mariam	مریم
MahsimA	Mahsimá	مه سیما	Marzieh (A)	Marzieh (A)	مرضیه
Mahsoo	Mahsou	مهسو	Masoumeh (A)	Masoumeh (A)	معصومه
MahtA	Mahtá	مهتا	MastAneh	Mastáneh	مستانه
MahtAb	Mahtáb	مهتاب	Mastoureh (A)	Mastoureh (A)	مستوره
MahtAj	Mahtáj	مهتاج	MavA	Mavá	
Mahvash	Mahvaš	مهوش	MAndA	Mándá	ماندا
MahyA (A)	Mahyá (A)	مهیا	Mandis	Mandis	ماندیس
MahzAd	Mahzád	مهزاد	MAnee/MAni	Mánee/Máni	مانی
Malakeh	Malakeh	ملکه	MAneli	Máneli	مانلی
Malekjahan	Malekjahan	ملکه جهان	MAniA	Mániá	مانیا
Malih (A)	Malih (A)	ملیح	Manizheh	Manižheh	منیژه
Maliheh (A)	Maliheh (A)	ملیحه	Mansoureh (A)	Mansoureh (A)	منصوره
MelisA (G)	Melisá (G)	ملیسا	Manzar (A)	Manzar (A)	منظر
Maloos	Maloos	ملوس	MarjAn	Marján	مرجان
MAmak	Mámak	مامک	MarjAneh	Marjáneh	مرجانه
MAmisA	Mámisá	مامیسا	MarAjel	Marájel	مراجل
MAnA	Máná	مانا	Maysameh (A)	Maisameh (A)	میثمه
MahsAn	Mahsán	مهسان	MehrA	Mehrá	مهرا
MahshAd	Mahšád	مهشاد	MehrAfarin	Mehráfarin	مهرآفرین
Mahshid	Mahšid	مهشید	MehrAk	Mehrák	مهرک
MahsimA	Mahsimá	مه سیما	MehrAn	Mehrán	مهران
Mahsoo	Mahsou	مهسو	MehrAndokht	Mehrándocht	مهراندخت
MahtA	Mahtá	مهتا	MehrAneh	Mehráneh	مهرانه
MahtAb	Mahtáb	مهتاب	MehrAngiz	Mehrángiz	مهرانگیز
MahtAj	Mahtáj	مهتاج	MehrArA	Mehrárá	مهرآرا
Mahvash	Mahvaš	مهوش	MehrAsA	Mehrásá	مهرآسا
MehrAvar	Mehrávar	مهراور	Mihan	Mihan	میهن
MehrAveh	Mehráveh	مهراوه	MihanyAr	Mihanyár	میهن یار
MehrbAnoo	Mehrbánoo	مهربانو	MinA	Miná	مینا
Mehrdokht	Mehrdocht	مهردخت	Minoo	Minoo	مینو
Mehri	Mehri	مهری	MisAgh (A)	Miságh (A)	میثاق
MehrnAz	Mehrnáz	مهرناز	MishA	Mišá	میشا
Mehrnoosh	Mehrnooš	مهرنوش	MitrA	Mitrá	میترا
MehrsA	Mehrsá	مهرسا	Molood	Molude	ملود

Mehrshid	Mehršid	مهرشید	Molouk (A)	Molouk (A)	ملوک
Mehrvarz	Mehrvarz	مهرورز	MoonA	Muná	مونا
Mehrvash	Mehrvaš	مهروش	MonA (A)	Moná (A)	مونا
MehrzAd	Mehrzád	مهرزاد	Monavar (A)	Monavar (A)	منور
MelAhat	Meláhat	ملاحت	MonilA (A)	Monilá (A)	منیلا
MelicA (G)	Meliká (G)	ملیکا	Monirr (A)	Monir (A)	منیر
Melody	Melodi	ملودی	Monireh (A)	Monireh (A)	منیره
Mercedeh	Mercedeh	مرسده	MorvAreed	Morváreed	مروارید
MeshiA	Mešiá	مشیا	MojAn	Možán	موژان
MichkA	Mičká	میچکا	Mojdeh	Možde h	مژده
MilA	Milá	میلا	MojgAn	Možgán	مژگان
Mili	Mili	میلی	MujAn	Mudžán	موجان

N

NAdereh (A)	Nádereh (A)	نادره	NArsis	Nársis	نارسیس
NAdi (A)	Nádi (A)	نادی	Nashid	Našid	نشید
NadiA	Nadiá	نادیا	NashvA	Našvá	نشوا
Nafiseh (A)	Nafiseh (A)	نفیسه	Nasim (A)	Nasim (A)	نسیم
Naghmeh	Naghmeh	نغمه	Nasrin	Nasrin	نسرین
NahAl	Nahál	نهال	NastarAn	Nastarán	نسترن
NahAleh	Naháleh	نهاله	NavA	Navá	نوا
NAhid	Náhid	ناهید	NavAl (A)	Navál (A)	نوال
NAhideh	Náhideh	ناهیده	NavAz	Naváz	نواز
Naji (A)	Naji (A)	ناجی	Navideh	Navideh	نویده
NajlA (A)	Najlá (A)	نجلا	Nayyer	Nayyer	نیر
Najmeh	Najmeh	نجمه	Nayyereh	Nayyereh	نیره
NajvA (A)	Najvá (A)	نجوا	NAz	Náz	ناز
NakisA	Nakisá	نکیسا	NAzAfarin	Názáfarin	نازآفرین
NAnAz	Nánáz	ناناز	NAzak	Názak	نازک
Nargess	Nargess	نرگس	NAzanin	Názanin	نازنین
NArin (T)	Nárin (T)	نارین	NAzbanoo	Názbanoo	نازبانو
Narjis	Narjis	نرجس	NAzboo	Názboo	نازبو
Narmin (K)	Narmin (K)	نرمین	NAzdAneh	Názdáneh	نازدانه
Narmineh	Narmineh	نرمینه	NAzdokht	Názdocht	نازدخت
NAzgol	Názgol	نازگل	Niki	Niki	نیکی
NAzhin	Názhin	ناژین	Nikoo	Nikou	نیکو
NAzhu	Názhu	ناژو	Nikoo-naz	Nikou-naz	نیکی ناز
NAzilA	Názilá	نازیلا	NiknAz	Niknáz	نیکناز
NAzineh	Názineh	نازینه	Nikpar	Nikpar	نیکپر
Nazireh (A)	Nazireh (A)	نظیره	NiktA	Niktá	نیکتا
NAzitA	Názitá	نازیتا	NinA (K)	Niná (K)	نینا

NAzli (T)	Názli (T)	نازلی	NirA (Z)	Nirá (Z)	نیرا
NAznoush	Náznouš	نازنوش	NisA	Nisá	نیسا
NAzpari	Názpari	نازپری	NissiA	Nissiá	نیسیا
NAztA	Náztá	نازتا	NiushA	Niušá	نیوشا
NAzu	Názu	نازو	Niusheh	Niušeh	نیوشه
NAzy/NAhzi	Názy/Náhzi	نازی	NiyAz	Niyáz	نیاز
NegAr	Negár	نگار	Nobar	Nobar	نوبر
NegArin	Negárin	نگارین	Nogol	Nogol	نوگل
NegAh	Negáh	نگاه	Noor/Nour	Noor/Nour	نور
NegAn	Negán	نگان	NoorA/NourA	Noorá/Nourá	نورا
Negin	Negin	نگین	Noorangiz	Nourangiz	نورانگیز
NedA	Nedá	ندا	NooshA	Nouša	نوشا
NesA/NessA	Nesá/Nessá	نسا	Noushe	Nouše	نوشه
NeshAt (A)	Nešát (A)	نشاط	NoushAbeh	Noušábeh	نوشابه
Nez-hAt (A)	Nez-hát (A)	نزهت	NoushAfarin	Noušáfarin	نوشآفرین
NiAz	Niáz	نیاز	Noushbar	Noušbar	نوشبر
Nilgoon	Nilgoon	نیلگون	Noushin	Noušin	نوشین
Niloufar	Niloufar	نیلوفر	Noushineh	Noušineh	نوشینه
NikA	Niká	نیکا	Novin	Novin	نوین
Nikdel	Nikdel	نیکدل	Noviseh	Noviseh	نویسه
Nikdokht	Nikdocht	نیکدخت	Nojan (K)	Nožan (K)	نوژان

O

Oldooz	Oldooz	الدوز	Omideh	Omideh	امیده
Olfat	Olfat	الفت	Oranous	Oranous	ارانوس
OliyA	Oliyá	اولیا	Orkideh	Orkideh	ارکیده
Omid/Omeed	Omid/Omeed	امید	OzrA, Azra(A)	Ozrá, ázra (A)	عزرا

Válka ve třetím poschodí

Pavel Kohout

BBC PERSIAN.com

جنگ در طبقه سوم

V rámci Teheránského divadelního festivalu byla v Městském divadle v Teheránu uvedena hra Pavla Kohouta „Válka ve třetím poschodí“, kterou režíroval pan Mostafa Abdolahí.

Aktovka klasická slovem, leč absurdní dějem. Dr. Emilu Bláhovi přijde dopis, ba uprostřed noci, to je jistě neobvyklé, ale mnohem neobvyklejší je, že je to povolávací rozkaz, a co víc - povolávací rozkaz do vlastního bytu! On i manželka to považují za hloupost a nezvyklá je ani přítomnost generála, rozvědčíka a vojáků instalujících do ložnice kulomet. Pak ale dorazí obchodník s NSR, Müller, kterému bylo sděleno, že se Bláha snaží zmocnit jeho obchodu i manželky.

Dali mu samopal, pistoli, pár granátů a Bláhovu adresu. Je v taktické nevýhodě, má menší palebnou sílu, a musí dobývat vyvýšené stanoviště (byt ve třetím poschodí). Přesto se Bláha přes naléhání generála a manželky nedokáže vyrovnat s absurditou této situace a je zabit.

Müller vítězně vstupuje do dobytého bytu, omlouvá se za vyrušení, žádá o sklenici vody a společně s paní Bláhovou dostává infarkt. Generálové krčí rameny uvelebí se v postelích a diskutují o tom, že tento experiment s vedením mikroválky se neosvědčil a že se raději vrátí k osvědčeným metodám.

Míša Bláhová - Sanam Zalehi

Dr. Emil Bláha -Faršid Samadipur

جنگ در طبقه سوم، عنوان نمایشنامه ای است که از اواسط آبان ماه در تالار قشقایی تئاترشهر تهران بر روی صحنه است. پاول کوهوت شاعر و درام نویس چک آن را نوشته است که توسط قطب الدین صادقی ترجمه شده است. پاول کوهوت دوران پرفراز و نشیبی رادر زندگی خود گذرانده است. او در دهه ۱۹۵۰ یک کمونیست تندرو بود و در دهه۱۹٦۰یک کمونیست اصلاح طلب و در دهه۱۹۷۰به یک مخالف رژیم تبدیل شد. او درسال ۱۹۷۷ به همراه واتسلاو هاول برای اجرای حقوق بشر در کشورش تلاش کرد و در دهه ۱۹۸۰ از چکوسلواکی مهاجرت کرد.

Veterinář - Madžid Alambeigi

Generál-Ali Chazení, tajný-Amir Abbas Tofighi

استاد دانشگاهی به نام امیل بلاها با همسرش میشا شبی در اتاق خواب خود درحال استراحت هستند که تلگرافچی از در وارد می شود و خبر یورش او مولر به منزل او را برایش می آورد. او در دوران جوانی به عنوان سرجوخه در ارتش خدمت می کرده و مولر در سپاه مقابل بوده است. میشل بلاها اهمیتی نمی‌دهد ولی در پی تلگرافچی دامپزشگ و پلیس و مقام امنیتی و سربازها به همراه ژنرال به منزل او وارد می‌شوند تا اورا برای مقابله با او مولر آماده کنند.

Pošťák - Modžtaba Daneši

میشل بلاها براثر فشار آنها و نهایتا" همسرش آماده دفاع از منزلش می شود. صدای تیر و خمپاره می آید و افراد همگی پنهان می شوند واو تنها برای دفاع می‌ماند. مولر وارد خانه می‌شود. اوهم مانند میشل بلاها به اجبار وارد این بازی شده است. در نهایت در تخت میشل بلاها برای همیشهد راز می کشد.
درپایان ماجرا دو ژنرال فرمانده از دو کشور دست دوستی با یکدیگر می دهند.

BÚSTÁN
Oficiální čtvrtletník Česko - íránské společnosti

Ročník 9
Číslo 3 (33), 2006

INNS 1802-0399

Vydává PARDIS Praha
P. O. Box 55, Praha 6
tel: 606 412 605

Určeno pro potřebu členů
Česko - íránské společnosti
a přátel perské kultury

Povoleno Ministerstvem kultury MK ČR
Distribuci zajišťuje Česká pošta, s.p., Postservis, Praha 9

Vychází jako čtvrtletník v počtu 300 výtisků (zdarma)

Redakce: R. Mirchi

Tisk:
TIGIS
Třebohostická 564/9
100 00 Praha 10

SABALAN سبلان

Hora **Sabalan** (4811m), ázerbájdžánsky Savalan, je neaktivní stratovulkán (s poslední erupcí pravděpodobně v Holocénu), pocházející z doby před 5,6-1,4 milionu let, nacházející se v provincii Ardebíl na severozápadě Íránu. Je třetí nejvyšší íránskou horou s trvalým kráterovým jezírkem na vrcholu. Je turisticky vyhledávaným místem s nádhernými vyhlídkami do okolí, z nichž nejznámější je Šírvánova vyhlídka.

Čtvrtletník BÚSTÁN vydává nakladatelství PARDIS Praha
Vydavatel perské literatury